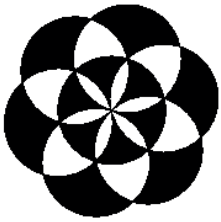

Když činčila tančí, děsně při tom jančí...

Almanach 28. ročníku literární soutěže „Příbram Hanuše Jelínka“.

© Knihovna Jana Drdy, 2024
ISBN 978-80-86937-59-5

Výsledky literární soutěže Příbram Hanuše Jelínka 2024.

Letošního 28. ročníku literární soutěže „Příbram Hanuše Jelínka 2024” se zúčastnilo 54 soutěžících tří věkových kategorií ze všech koutů naší rebubliky. Soutěžní práce, rozdělené do šesti skupin, byly porotou vyhodnoceny takto:

Poezie 12 - 15 let:
1. Anna Filová
2. Štěpán Hroneš
3. místo neuděleno

Poezie 16 - 19 let:
1. Michaela Škubalová
2. Anežka Vrbová
3. Lukáš Matouš

Poezie 20 - 24 let:
1. Veronika Škubalová
2. Karolína Konečná
3. Jakub Tesárek

Próza 12 - 15 let:
1. Alžběta Nováková
2. Matyáš Souček
3. Kateřina Balášová

Próza 16 - 19 let:
1. David Seltenreich
2. Anežka Vrbová
3. Eliška Hájková

Próza 20 - 24 let:
1. Martina Vítová
2. Jáchym Balaš
3. Eliška Nováková

Tato kniha byla vydána díky finanční podpoře firmy
Auto Černý spol. s r.o.
Příbram

Poezie 12 – 15 let

Anna Filová

Slova tak divně zebou
vždycky, když mluvím s tebou
A pocit mám,
že nic neznamenám,
že tě nezajímám.

A já ten pocit vesele přečkám!
Jsem silná, že přeperu i křečka!

Moje slova znamenají hodně.
Když nemůžu plavat, tak jdu po dně.

Já ty tvoje řeči
vesele přečkám!
Když bude nejhůř,
zavolám na svýho křečka!

Můj křeček má hrozně vostrý zuby!
Na koho ukážu, toho zhubí!
Můj křeček má hrozně vostrý drápy!
A ty si poradí se vším, co mě trápí!

Až mi zase budeš nutit rajčata,
pošlu na tebe i svoje morčata!
Všude budou lítat chlupy,
morčecí oběť vždy strašlivě úpí!

A jestli nepřestaneš,
tak si na tebe počká
má milovaná,
neohrožená kočka!

Já se budu držet a ten pocit přečkám vesele!
Vždyť mě provázejí mí zvířecí přátelé!

Moje cesta kolem světa

Domů přivezu sýr ze Sýrie, slovník ze Slovenska, rum z Rumunska a tura z Turecka, buráky z Burundi, francovku z Francie, katar z Kataru, kolo z Kolumbie, kost z Kostariky, Kubu z Kuby, kypřicí prášek z Kypru, maltu z Malty, marokánky z Maroka, mikroby z Mikronésie, norka z Norska, raka z Rakouska, seno ze Senegalu, korýše z Korey, sud ze Súdánu a tógu z Toga!

A uvidím ještě plno dalších věcí! Třeba...
Jednou takhle v Íránu,
probudí se po ránu
zebra ve svém pyžamu.

Žirafa je parádnice.
Šatů má sto, možná více.
Do roviny, do zatáčky,
nikdy nejde bez natáčky.

Tam kde leží Bombaj,
tam vombati bumbaj.
Tam kde leží Kalkata,
tam se vombat vykaká.

Potkal jednou lemur kata
zvíře jménem surikata.
Potkali se, klábosili,
pohráli si, jedli, pili.

Mimochodem,
s lenochodem
potkáme se před obchodem.

Byla jednou činčila,
co moc ráda tančila.
Když činčila tančí,
děsně při tom jančí.

V lese jednou Larisa
narazila na rysa.
Malý kousek od vody
pořádali závody.
Teď z rysa a Larisy
vidím už jen obrysy.

V lese v trní
srny chrní.
Srnečku v tom trní
trochu noha brní.
Ty si sedni na mech
a srny tam ponech.

Medvěd Brum
neměl dům.
A byl z toho smutný moc,
tak, že plakal celou noc.

Šiml Šíma šimrá kozu.
Ta se chechtá,
spadne z vozu,
rovnou do úvozu.
Viděli jste šimla,
jak někoho šimrá?
Já jsem si ho teda všimla.

Smutný šiml netuší,
že mu fouká do uší.
Dej si čapku na uši,
to tě trochu potěší.

Osamělá lodička,
nikdo na ní nechce plout.
Z útesu spadla kachnička,
zachránil ji starý bloud.

Když je někde velký puch,
tak tam možná straší duch.
Prohání se vzduchem,
děsí nás tím ruchem.

Štěpán Hroneš

Kterak šel praotec Čech za svým snem a objevil bájnou zem

Tak jsme dokončili naši cestu dlouhou,
naplněni očekáváním i touhou.
(Před nedávnem jsem měl totiž vizi,
v níž zjevila se mi krajina ryzí).
Uprostřed ní velký kopec trůní
a z rozkvetlé louky lákají nás stovky vůní.
Když jsme vylezli na onen vrch,
tak bylo jisté, že tento nový svět není žádný podvrh.

Za zpěvu ptáků krásná země medem oplývá,
avšak své další taje teprve ukrývá.
Louky na nás šťastný pohled hází
a můj lid se okolo mě již schází.

To je ta země zaslíbená, to je náš nový ráj,
čistý kus přírody, nádherný kraj.
Lesy plné dubů a lip,
kopec pokřtěný na horu Říp.
Zvěře a ryb máme tu hojně,
budeme žít v klidu a pokojně.

Všichni zde byli velice šťastní,
že budou mít konečně svou zemi vlastní.
Kdo mi však jediný vyrazil dech,
byl člen rodiny, můj bratr Lech.

„Kdepak je moře?“ najednou praví,
a spolu s ostatními se proti mně staví.
Dotěrnou otázkou stále na mou mysl tlačí,
nakonec ale sám pryč odsud kráčí.

Jeho odchodem jistý si nadobro jsem.
Sám si chtěl najít svou vysněnou zem.
Zato já se tu navždy usídlím se svými druhy.
Přeci jen nás všechny pekelně bolí nohy!

Léta s Masarykem

Jednoho dne v Hodoníně narodil se na jaře,
kdysi ještě v dobách rakouského císaře.
Řeč je přeci, to je jisté, o prvním prezidentovi,
jenž náš národ osvobodil nejen pouhými slovy.

Matka byla kuchařka, otec zase kočí,
on se už jak malý všemu pilně učí.
Když na studia v Lipsku přichází,
tak svoji pravou lásku nachází.
Charlotte Garrigue jmenuje se ona žena.
Z úcty k ní sám přijal část jejího jména.

A tak roky opět plynuly, poté začala Velká válka.
On sám však neodjel na frontu, nýbrž do Švýcarska.
V Ženevě pak slavný projev pronáší
a obdiv okolí si odsud odnáší.
Brzy i dva známí, Štefánik a Beneš, se k němu připojí.
I oni chtějí pomoci v tomto boji.
Ona trojice byla nového státu budoucnost,
nechybí jim píle, moudrost a ani žádná jiná ctnost.

Vrchol je, když se dostanou do Spojených států,
ještě dlouho se nepřimějí k návratu.
Teprve na konci války přichází do nového domova,
Masaryk k národu hrdě promlouvá.
I legionáři se z Ruska vrací,
však tam také bojovali jako draci.
Sen všech vlastenců se konečně naplnil.
Prostor v poválečné Evropě nový stát zaplnil.

Poezie 16 – 19 let

Michaela Škubalová

Si amor esset

si amor esset aque
na moři nenajdeš stín,
vložím oceán v tvůj klín,
složím perly k ňadrům tvým,
vlnky odnesou všechen splín

si amor esset tempus
zrnka písku kreslí vrásky,
od smíchu, starostí i lásky,
věčně krásná, věčně má,
věčnost moje náruč zná

si amor esset mors
poslední hodinka, poslední dech,
už neunesu tě na křídlech,
pohasl život, došla slova,
pro tebe lásko umřu znova,
i ve smrti hledej lásku

in amore et morte vita est

Když bych měl 53 minuty nazbyt

53 minut,
když bych nazbyt měl,
53 minut mít,
jak rád bych zapomněl.
Zapomněl na město,
kde míhají se lidé.
Všichni strašně spěchají,
mě 53 minut zbyde.
Pomalým krokem,
město hlučí v zádech,
v lese jsem skokem,
konečně volný nádech.
Všude je klid,
svět zpomalil svůj běh,
jako by les,
ni neznal města spěch.
Pomaloučku kráčím,
hle, studánka, duše lesa,
teď v ní ruce smáčím,
jak v mracích, co hladí nebesa.
Jak voda mi chladí duši,
chladí věčný světa bol.
Lidé, ti jsou k lesu hluší,
neslyší sladké ticho kol.
Až budeš i ty nazbyt
53 minut mít,
můžeš zkusit pomalu
sám ke studánce jít.
Na chvíli nebuď člověkem,
zkus dítětem hvězd být.
Zkus být Malým princem
a dovol sobě snít.

Píseň meče

Ať stanu se mečem,
co mluví práva hlasem,
ať stanu se legendou,
co nevymizí časem.
Chci zpívat vřavu
a barvou krve žhnout,
chci tyčit se z davu,
živými těly plout.
Jsem dávná řeka Styx,
převozník v malé bárce,
na věčnost vás odvedu,
výkřik zní tak sladce.
Leč ne vždy jsem v právu,
ne vždy mám právo pět.
Jak vezmeš mě do dlaní,
už není cesty zpět.
Jsi slepý, jsi loutka,
rudá ti zrak kalí,
zmámen jsi, vzteklý,
rudá mlha mysl halí.
Já vedu tě, tak tanči!
Tančí rej mrtvých těl.
Až zastavíš, zděšen.
Copak jsi nevěděl?
Já dám ti pocit moci,
lepší než s ďáblem pakt.

Vy lidé jste mocichtiví,
to je pouhý fakt.
Já, nástroj jen,
konám vám jen k vůli.
Na konci bitvy se,
já meč, zlomím v půli.
Co člověk, to meč,
každý, co hluchý zvon.
Hluchý je a bez srdce
přec pěje na náš skon.

Anežka Vrbová

Najde se?

Najde se někdo kdo by mě chyt
Řekl: „Můžeš se opřít
a tak půjdem spolu dál“
Kdo by se podíval
někam dál za oči
v tomhle kolotoči
každodennosti
kdo mě oprostí
od malicherností
Kdo vezme mě za ruku
bez nároku na záruku
bez smluv a kliček
komu nemusím skládat účet
co si myslím
o čem sním
pro co planu
jakou hranu
mi odzvoní
Tak řekni mi:
Najde se někdo?

Listopad

Do duše pad
mi listopad
nechám ho hrát
na mé splíny
Do mokré hlíny
padá chlad
Všechny své viny
promlčet odepsat
Shořet jak keř
tomu věř
jak keř plát
nadějí a napořád
Mlhou zapadat
jen uvnitř hřát
Listopad
Napořád

Bezčasí

Ujel mi vlak
Ten další má zpoždění
Nádražní hodiny měří čas
těm jako já
Jejich ručičky se vlečou
minuta má tisíc sekund
tik tak
Občas klapnou dveře
nebo zahučí topení
Čas se roztahuje
není jiného časového pásma
než toho v mé hlavě

Ticho Noc
Moje tužka se míhá po papíře
Třeba se propíšu až
do nového dne

Lukáš Matouš

stá krása pomíjivosti

mozaika slov
rozplétá pramínky mých vzpomínek
nadnáší je
u
r l
o o
h dopadají
a na
n papír
jako babočka když dosedá na okraj okvětního lístku sedmikrásky
tiše
něžně
bez povšimnutí
zatřepe křídly

po sté
po sté a přesto jiná
báseň posypaná pylem pomíjivosti okamžiku z něhož se zrodila
zalitá v laminátu
uložená v albu ukrytá před časem

zapouští kořeny

Milada

lesní trs
obnažený v modři měsíční záře
šumí
        tiše
tak aby ho neviděla
        zaslechl ji kořeny
jak vytrhává zavřená poupata
pohazuje je po cestě
        z úst jí kapou sliny
minulosti
s rudýma očima
cení zuby pořád ještě žije

smlouva s tichem

                poklekáš na podušku
        z lístků mechu měříku
je orosená chladem vonícím po stesku

trháš natě kopřivy dvoudomé
nepálí jejich jed do sebe vsáklo ticho
 které před rokem přišlo místo tebe

stíráš suché nažky **s**
                p *o m e*
        n e z **a**
                d
                a
                n *e m e*
                é
                na okraj náhrobku
naposledy se proletí v ozvěně tvého dechu
zlomíš sirku do prstu se ti zabodne malá tříska
        tvé svědomí vykřikne

opařen studem odcházíš
opařen hořkostí kopřivového čaje
                podepisuješ s tichem
                smlouvu na dobu
                n e u r č i t o u

Poezie 20 – 24 let

Veronika Škubalová

Dáma večera

Nenastoupil jsem do poslední tramvaje.
Zůstal jsem stát na chodníku,
počítaje nedopalky na obrubníku.
S tramvají odjela i má naděje.

Do kapsy sahám už jen po paměti,
z kabátu vyndám si sirky.
Sparta - poslední z mé sbírky.
Značka: starý mládenec, whiskey, bez dětí.

Dnes zbylo mi než pár drobáků,
jsou stříbrné jak tvoje oči.
Těžko se vždy s ženou loučí,
tak nasávám vůni tabáku.

Za lem klobouku si schovám tvář,
když prochází kolem pěší.
Každý nádech je teď těžší,
ale těší mě tvá matná zář.

Jsi můj nikotin, mé kousání nehtů,
ale neřeknu, že zas mi chybíš.
Jenže je špatně, když vše jen slíbíš,
přesto polykám tvou duši z dehtu.

Jen vzpomínka zbyla z kabaretu.
Nechovám k tobě nenávist.
Prostě otočím na další list,
až dokouřím poslední cigaretu.

ty, oni, my, já, všichni

za betonovou plání ve skládkovém moři
hnije to co nás tvoří
špína

nekonečné řady hrobů objímá
nad rozkladem rozjímá
hlína

skleněných měst hvězdný třpyt
už nemůže zastavit
střepy

z minulosti jsou přítomní hlodavci
jako budoucí krkavci
slepí

možná za obzorem klekání nekleká
hlavu často nesmeká
naděje

skončili jsme na začátku
zbyde něco na památku?
Nic

život na kolečkách

tváře
první, stá, čtvrtá, padesátá, třístá
záře
umělé osvětlení prázdného místa

život plyne pozpátku
protéká mezi prsty
mizí ve zpětném zrcátku
poprvé jako po stý

jak vítr by do zad vlál
když sedím na prázdném místě
bez záchranné brzdy se řítím v dál
kam jedu to nevím jistě

kola se točí v poklidném rytmu
a mraky topí se v obloze
když se k nim natáhnu, možná je chytnu
už mlha mě šimrá na noze

z oblaků zpět na prázdné zrcadlo
průvodce, píšťala z refýže volá
tohle je život, takové zrcadlo
točí se, bzučí jeho kola
tdm tdm tdm tdm

Karolína Konečná

Řasy na polštáři

Vzbudíš se s prořezanými víčky
poztrácenými řasami po polštáři
protřeš si oči

Vždycky tě nechávám jít s větší neochotou
a takovou obtíží
která rozežírá plicní sklípky
a drží tě u dna jako betonové sako

A tvoje rozsypané řasy
mají tak blízko k surovým nýtům
zabodnutým v mojí kůži

Pro ten pocit

Chodím s bosýma nohama
aby mě hryzal zdrcený písek
pavoučí povlak z nefritu
v břiše celá sbírka motýlů
drápou se od pasu výš

Asi skončím s rozervaným břichem
a pískem mezi konečky vlasů
pro vyzáblý stín ve večerním slunci
pro zašedlé plátno ztrhané štětci
hrubé výstřižky včerejší sebe

Na zastávce

Nohy mě zebou a koušou navlhlý beton
vedle vysypaných nedopalků
a promrzlého peří

Nakrátko si zahřeješ ruce
zpustlou myšlenkou
objetím s vůní meduňky

A tak čekáš na místě

Sladkost rosí vzduch
nohy mě zebou
z nedostatku chvění
a tebe
teď asi nic nepojede

Jakub Tesárek

Balada pro mě

Když teď nasávám a hledím na hvězdy,
povídám jedný, mrkám zas na tu druhou,
takhle si vyplňuju svoje nenaplněný sny,
takhle překračuju už dávno zbořený zdi.

A s každou hvězdou si vymýšlím
další příběh, co tý holce povim,
a pak jí budu šeptat samý libosti,
samý krásy, ať najdu její slabosti.

A když už nakonec jedeme spolu nočkou
a já už jsem totálně nalitej; mumlám,
snaže se zanechat v ní pocit cennosti,
něžnosti, jedinečnosti - tohle jí mumlám.

A ona mi věří! Dámy i páni, ona tomu věří,
vznáší se v těch mých honosných slovech,
plave a potápí se do dalších, tu vodu čeří,
kterou jsem jí do hlavy nenápadně vyblil.

A až zaslechnu naší stanici, stanici *touhy*,
vystoupíme, dojdeme ke dveřím, otevřu,
bedlivě tam stojím, opatrně vysvětluju,
kam dát boty a kam kdyžtak na záchod.

A ona mi věří - následuje mě do pokoje,
svléká se, celou svoji podstatu odhodí na podlahu,
sedá a čeká, poslušně, já - nezaujatě - též,
do ruky jí dávám ruku svou a říkám:

„A už je tu další, teď jsi to ty,
pak to bude zas jiná,
řekl bych, že mě snad stud jímá,
kéž by to byla pravda - teď jsi to ty.”

A v pár dalších pohybech ji pokládám,
po dalších pohybech už není třeba dechu;
spokojeně usínám, ji též k spánku ukládám,
jenom aby se ráno mohla probudit - vypadnout.

A pak začne nový den, znovu čumím pateticky na hvězdy,
nasávám, povídám jedný a mrkám na druhou,
a touhle hrou se bavím až do skonání světa,
až do úplného zatmění světla.

Bájná Anna

Vůně lásky
se v týhle neprodyšný chýši
každou kapkou potu vznítí

a ty naše kapky potu se smíchaj,
tvůj smích se rozplyne
s každým nevyhnutelným kousnutím;

zbytek mých padajících vlasů
pak najdeš na jazyku,
když jak kočka umyješ si
i to druhé chodidlo.

Renesanční túje

Jak renesanční túje
stojíš na rohu u mýho baráku,
kolem tajou ledy, kapaj ti do zátylku,
a ty jenom vzpomínáš,
jak tě tak stejně můj jazyk hladil
a jak mě to tvoje jehličí
všude bodalo.

Próza 12 – 15 let

Alžběta Nováková

Trochu jiná pohádka

Určitě všichni znáte pohádku „O ČERVENÉ KARKULCE“, jenže jistě tu nesprávnou verzi, kterou, jak se za chvíli dozvíte, vymyslel naštvaný a zahanbený myslivec. Je proto třeba uvést konečně věci na pravou míru, aby se učinila přítrž všem fámám a fabulacím.

Tak tedy: Červená Karkulka nebyla žádná malá a už vůbec ne hloupá holčička, ale dospívající slečna, vlastním jménem Karla Novotná, studentka nejvyhlášenějšího gymnázia široko daleko, tudíž pravá intelektuálka. Její matka záhadně zmizela hned několik hodin po jejím narození a identita otce zůstala neznámá, a tak OSPOD svěřil nebohé děvčátko jeho babičce, jediné žijící příbuzné, aby nemuselo do ústavní péče. Babička Zdena byla vitální, leč krapet potrhlá seniorka, ale své jediné vnučky se ujala s láskou a pevným odhodláním vychovat ji co nejlépe, dokonce ještě lépe, než by to dokázala její nezdárná dcera. A jelikož si pletla jména, tak pro ni nebyl vůbec žádný problém z Karličky udělat Karkulku. No a nejznámější přezdívka byla na světě. Ale žádný červený čepeček ani kapuci byste u ní nenašli, to byl další hloupý výmysl jejího úhlavního nepřítele - myslivce Mojmíra Zdrápala, protože Karkulka nosila výhradně červenou kšiltovku s vlčí tlamou na štítku, značka Werewolf. A proto se jí říkalo „Červená Karkulka“ (záměrně s velkým K, když babička jménem Karkulka suplovala Karličku). Karkulka odmalička milovala vlky a vše s nimi spojené. Sbírat věci s vlčí tematikou byl její velký koníček. A protože s babičkou bydlela v malé chaloupce na okraji zapadlé vísky Černý Les, kde dokonce už ani lišky nedávaly dobrou noc, snila o tom, že jednou tam někde potká skutečného vlka, který jí bude nejvěrnějším přítelem.

Přestože babička Zdena vykazovala jasné známky vrozené duševní poruchy, tak ji i přes tento nepříjemný handicap Karkulka milovala a byla jí tuze vděčná, že ji nenechala napospas osudu. A tak jí se vším pilně pomáhala a plnila i její nesmyslné úkoly. Jedním z nich byla asistence při sběru kořenů, babiččině největší vášni. Babička každý den a za každého počasí chodila po lese a hledala

nejroztodivnější kořeny do své rozsáhlé sbírky. Měla jich už téměř plnou chaloupku, ale stále jich neměla dost. Jednou dokonce plánovala otevřít si „kořenové muzeum“. „Kořeny, to je ta pravá díra na trhu a já na nich na starý kolena parádně zbohatnu!“ říkávala nadšeně ta čistá duše. Karkulka to často komentovala s očima v sloup: „A jéje, babče už zas fouká pod kořen!“ Ale v podstatě byla ráda, že má její bláznivá babička zatím jen tuto neškodnou obsesi, než aby začala sbírat nevybuchlé granáty a miny, o čemž se již párkrát zmínila. A tak tedy Karkulka poslušně pomáhala babičce rozšiřovat její unikátní sbírku. Vždy, když si babička nějaký nový kousek vyhlédla, povolala Karkulku se sekerou a pilou, aby jí vybraný exponát pěkně uřízla a přinesla domů. Svoje teritorium babička postupně prodlužovala. A že nebylo dne, aby se babička do nějakého nového kořene nezakoukala, byla Karkulka ve svých studentských letech fyzicky zdatná lépe než místní dřevorubec Pepan Houžvička, který se začínal Karkulky pomalu bát, byť byl v nejlepší kondici. Každodenní pobyt na čerstvém vzduchu za každého počasí zároveň s fyzickou námahou od útlého věku šly Karkulce náramně k duhu i po psychické stránce. Rostla z ní silná, sebevědomá žena, která má pro strach uděláno a jen tak se něčeho nezalekne. Akorát slovník a vystupování by mohla mít poněkud jemnější, to je třeba vzít v potaz. Babička na ni byla pyšná a tajně kula pikle, jak vnutí svou ztepilou vnučku, jen co si odbyde studium na gymnáziu, dřevorubci Pepanovi, protože takový genofond se přece nesmí promarnit. A jelikož Karkulka ráda navštěvovala metalové koncerty, obávala se starostlivá babička, aby se tam někde nenakřížila s nějakým nemravným otrapou bez špetky dobrého genu. Naštěstí o těchto jejích nekalých plánech a překvapivé genetické gramotnosti Karkulka nevěděla, to by byl velký oheň na střeše.

Ale pojďme už k jádru pudla, v našem případě tedy spíše vlka: Jednou se Karkulka vydala na koncert její oblíbené a babičkou nenáviděné skupiny, která zavítala do okresního města. Musela projít pěkných pár kilometrů lesem, aby se dostala na autobusovou zastávku. Když byla skoro na konci cesty, uslyšela tiché kňučení a šelest v křoví. Opatrně křoví rozhrnula a v něm našla ležet vlka. Byl v zuboženém stavu a jeho tichý nářek jí rval srdce. „Co je ti, chudáčku? Kdo ti ublížil?“ zeptala se ho a sklonila se blíže k němu. V duchu si pomyslela, že sny se přece jen plní, i když si setkání

se svým vysněným vlčím parťákem nepředstavovala tak drasticky. „Myslivec mi vystřílel celou smečku a teď chce zastřelit i mě," smutně odpověděl vlk. V Karkulce se začal vařit vztek. Toho prevíta myslivce nikdy neměla v lásce, ale teď ho začala přímo nenávidět. „Tak on ti vystřílí smečku a chce zastřelit i tebe?!! Já mu ukážu! Počkej, až se vrátím z koncertu, něco spolu vymyslíme!" „A co posloucháš?" zajímal se vlk. „Já poslouchám metal, nejradši mám skupinu Carnivores," odvětila Karkulka a vlk pobaveně navrhl: „Až mi otrne, tak ti můžu zavýt lyric metal, haha." Karkulka pobaveně souhlasila, rozloučila se s vlkem a spěchala, aby nepřišla pozdě.

Karkulka si koncert parádně užila a svižným krokem se vracela k domovu, celou cestu myslela na vlka. Ve kterém to ležel křoví? Naštěstí ho podle jeho kňučení rychle našla, popadla ho do náruče a přinesla domů. Jak teď byla babičce vděčná za její kořenovou obsesi! Bez ní by takovou zátěž neunesla. Babička měla z nového pejska radost a přidělila mu psí boudu po jejím milovaném voříškovi Alíkovi. Karkulku to vůbec nepřekvapilo a napadlo ji, že splést si vlka se psem je v babiččině případě úplné nic, že co kdyby si třeba spletla ji s myslivcem, to by byl teprve trapas...

Ráno šla Karkulka zkontrolovat vlka, jak se mu daří. Odmítla říkat mu Alík jako babička a pokřtila ho honosným jménem Keyron. Když nakoukla do boudy, myslela si, že vidí dvojitě: byli tam totiž hned dva vlci! „No přece nemůžu mít v kuli, vždyť jsem abstinent," přemítala Karkulka a nevěřícně si protírala oči. To čučíš, co?" smál se Keyron. Byl viditelně v mnohem lepším stavu než včera a rychle dodal: „Tohle je vlčice Diana. Vedla se mnou smečku. Já si myslel, že jí zastřelil ten syčák myslivec, ale v noci sem za mnou přišla, protože nám šla po stopě, a tak jsme se znova setkali. Může tu zůstat?" To si piš, že může," souhlasila nadšeně Karkulka, štěstím bez sebe, že bude mít rovnou dva vlčí parťáky, a v hlavě už jí nabíhal dokonalý plán: „Tak jo, je čas na pořádnou pomstu! Ten starej plesnivej páprda si dneska odjíždí někam válet šunky a my mu mezitím zdemolujem barák!" V očích jí zajiskřilo a už se hnala po své oblíbené baseballové pálce. „Jdem na to, parto!" zavelela, přehodila si „basebalku" z ruky do ruky a vydala se rázným krokem kupředu. „A-h-o-o, a-h-o-o! Jdeme na to! Vlčí síla!!!" nadšeně zavyli oba vlci a vyrazili za Karkulkou na útok do hájovny...

Jak útok dopadl, si asi umíte představit - vlci drásali a rvali svými ostrými tesáky a drápy všechno, co jim přišlo do cesty, do toho nabroušená Karkulka mlátila kolem sebe „basebalkou“ hlava nehlava, a tak z myslivcovy hájovny za pár minut zbyla jen kůlnička na dříví. Jenomže to bohužel nebylo všechno... Když bylo dílo zkázy dokonáno, oba vlci radostí udělali před tím, co zbylo z hájovny, povážlivě velkou hromádku. Karkulka se zamyslela: „Hmmm, to by se dalo použít...“ A vzala povalující se poničený kbelík, polámanou lopatou do něj nabrala vlčí trus a šup s tím na pozůstatky zdi. „Tak, a je vymalováno!“ ukončila památnou větou jejich úspěšnou misi a pak všichni tři utekli s vítězoslavným pocitem z místa činu, pyšní na to, že pomstili smrt druhů z Keyronovy a Dianiny smečky...

Pár měsíců na to se Dianě narodila tři krásná silná vlčata. Jejich smečka tedy dostala novou krev a všichni si od té doby žijí šťastně a spokojeně. Samozřejmě kromě Mojmíra Zdrápala, zlého myslivce. Ten, poněvadž má ručičky dozadu, bydlí dodnes v té svojí zdemolované barabizně, kterou si není schopný opravit. Karkulce nemůže přijít na jméno a nadává na ni i na vlky takovými výrazy, že by bylo velmi neslušné je citovat. A právě on šíří všechny ty lži a pomluvy, aby zamaskoval, jak to bylo ve skutečnosti. A protože nechce mít z ostudy kabát, dělá v těch báchorkách ze sebe statečného zachránce. Jenže pravda nakonec vždycky vyjde najevo a většině lidem opravdu nevoní...

Nezbývá, než dodat, že svatební plán babičky Zdeny k jejímu velkému zármutku nakonec nevyšel, jelikož Karkulka pokračovala po úspěšné maturitě ještě ve studiích na vysoké škole a Pepana Houžvičku mezitím „klofla“ nová sousedka, nějaká inženýrka Tejfarová z Prahy, jejíž reputace není dvakrát příznivá. Co naplat, snad jí vyjde alespoň ten plán s muzeem kořenů...

Matyáš Souček

Útěk do Petrohradu

Z pohledu Davida

Jeli jsme na koni společně s mým kamarádem Pavlem. Vyrazili jsme na dobrodružnou výpravu na východ, konkrétně do Petrohradu. Dříve jsme bydleli v malém domečku na venkově a Pavel byl náš soused. Chovali jsme prasata, tyto dva koně a pár slepic.

Zadíval jsem se na krajinu, po které jsme jeli. Tekl tu malý potůček, okolo něho rostly majestátní duby a stála tam také jedna malá chatrč. „Hej, zastav," řekl mi Pavel. „Zůstaneme tady přes noc, začíná se stmívat." Neprotestoval jsem. Celý den v sedle koně je unavující, navíc koně byli také unavení, sotva chodili. Sesedli jsme.

Pavel se šel podívat do té chatrče. Přišel k ní a oknem se podíval dovnitř. Nikdo tam nebyl. Přišel ke dveřím, rozrazil je a vtrhl dovnitř, v ruce měl připravený svůj Walther P38. Já zatím dřepěl a skládal klacíky na sebe, pak jsem vzal trochu suché trávy, vložil ji do hromádky klacíčků, škrtl zápalkou a ohníček zapálil. Pavel vykoukl z chatky a zavolal, ať to jdu ještě prohledat.

Vyskočil jsem od ohně a šel chatrč prohledat, jestli tam nejsou nějaké cennosti, jídlo nebo zbraně. Pavel šel zatím udržovat oheň. Prohledával jsem skříně a vyhazoval z nich hadry, čekajíc, že se něco objeví. Nic tam nebylo, jako by to někdo už vybral. Zaposlouchal jsem se a uslyšel jsem nějaké šramocení z lesa. Nevěděl jsem, kdo to je. Pavel byl přece u ohně. Možná jenom zvěř, pomyslel jsem si, ale pak jsem uviděl, jak někdo prošel před oknem. Nevěděl jsem, co dělat. Díval jsem se, co bych vzal, abych se mohl bránit, rozhlížel jsem se zběsile, co vzít, ale pak padl výstřel.

Strnul jsem. Pomalu a potichu jsem se šel podívat, co se děje. Na zemi někdo ležel s prostřeleným krkem. Klepal se bezmocně

na zemi a dusil se krví. Byl to nějaký voják a Pavel k němu pomalu kráčel. Vyděšeně mě pozoroval. Šel jsem k němu blíž, asi tak na dva metry. Najednou se uklidnil, díval se na mě bez jakéhokoliv pohybu. Jeho modré oči na mě s klidem zíraly. „Němec," řekl Pavel potichu. „To jsou ti, co nás vyhnali z domova." Znovu jsem se na něho podíval, bylo mi ho líto. Pavel ho najednou chytil a táhl ho k ohništi. „Spálíme ho," jen jsem bezmocně kývnul a šel přiložit na oheň. „Budeme muset co nejdřív odsud, přijdou sem další," řekl Pavel stojící nad vojákovým škvařícím se tělem. Jakmile byl voják zpopelněn a zašlapán do země, šli jsme do chatrče spát.

Další den jsme brzo ráno vstali, nasedli na koně a vyjeli dál na západ. Jeli jsme po krásné louce a cestou nás doprovázel nádherný potůček lemovaný duby. V dáli jsem uviděl srnky, jak se brodí na druhý břeh řeky. Jeli jsme dál a dál. Byla to poklidná cesta, která ubíhala rychle. Večer, jak se začalo stmívat, jsme šli k tomu potoku přespat. Přivázali jsme koně a lehli si na trávu. Chtěl jsem se Pavla zeptat, jestli ví, jak se mají rodiče, ale bál jsem se, co odpoví. „Určitě se mají dobře," pomyslel jsem si a s touto myšlenkou jsem šel spát.

Další den ráno jsem vstal a šel se napít z řeky. Byl jsem promáčený a prochladlý až na kost. Bylo chladné ráno. Pavel už byl také vzhůru, vytáhl chleba a rozdělil se se mnou napůl. „Poslední jídlo, co máme," řekl zničeně. „Musíme najít někde jídlo." Posnídali jsme, vyhoupli se do sedla a vyjeli. Pavel zahlídl kopec, ze kterého se chtěl podívat, zdali neuvidí nějakou stavbu. Pomalu jsme na kopec vyklusali, sesedli z koně a dívali se na tu krásnou flóru. Stál tam statek. Vyskočil jsem na koně a jel tam co nejrychleji. Pavel na mě řval: „Zastav, ksakru," ale neposlouchal jsem ho. Už mi v mysli ti pohostinní lidé, co tam budou, dávají chléb se džbánem čerstvého mléka a nabízí mi pohodlné lůžko k noclehu. Přijel jsem před vrata a začal na ně bušit. Nějaká babička otevřela závoru a vykoukla ze dveří. „Uteč," zašeptala. Divně jsem se na ni podíval a nechápal. „Uteč," řekla hlasitěji. Najednou zavřela a ozvali se Němci: „Wer war das?" Přiběhl Pavel a naznačil, ať uteču, poslechl jsem. Uslyšel jsem výstřel a nářek, pak začali z vrat vybíhat Němci a začali po nás střílet. Spadl jsem z koně, tekla mi z hrudi krev, chtěl jsem vstát, ale nešlo to. O kus dál ležel Pavel, nehýbal se. Podíval jsem se směrem ke stodole, směrem ke mně přibíhali ti Němci. Cítil jsem

pocit beznaděje, nemohl jsem se hýbat, jen jsem ležel a sledoval, jak se přibližují. Zastavili se asi tak pět metrů přede mnou, namířily a vystřelili.

Z pohledu Němce

Procházeli jsme tím opuštěným městem, do kterého jsme vtrhli minulý týden. Teď však panovala jen beznaděj a ticho. Richter nás vedl tou stejnou ulicí. Lidé se skrývali v bunkrech, zabezpečení proti hrozbám, které se v této válce vynořily. Směřovali jsme k chatrči na venkově, kde byla údajně rodina, kterou jsme měli zatknout. Těžko říct, zda to byli nepřátelé, nebo nevinní civilisté. Richter nás informoval, že jsme už skoro na místě, když jsme dorazili k chatrči. Zaklepal a já si v duchu přál, aby nikdo neotevřel. Moje vnitřní naděje byla, že ti lidé, které máme odvést, někam zmizeli, možná dokonce uprchli. Ovšem realita byla jiná. Když se dveře otevřely, vnikli jsme do chatrče, popadli ženu a její děti a odvlekli je pryč. Odvedli jsme je do polního tábora, který byl kousek od té chatrče a kde je máme předat.

V tomto táboře jsme měli přečkat pár dní a pak se přesunout na frontu. Hned další večer jsem měl hlídku. Všichni mi řekli, že se nikdy nic neděje, a tím mě docela utěšili. Vylezl jsem si na provizorní věž a jen hleděl na tu krajinu. Přemýšlel jsem, co se stane těm, co jsme odvedli včera. Najednou vidím kouř. Bylo to od té chatrče, kde jsme včera byli.

Sestoupil jsem z věže a šel se podívat, co se tam děje. Pomalu jsem se prodíral keři a najednou jsem šplouchl do potoka. Přebrodil jsem ho a pak jsem se zas dral keři. Pomalu a potichu jsem se proplížil ke stěně té chatrče. Z ramena jsem si sundal svůj Erma EMP a přebil zásobník. Pomalu se plížím ke dveřím, které byly vykopnuté. Nakouknu přes dveře do chatky. Byly tam vyházené věci, převracené skříně a nábytek byl na jiných místech než předtím. Pevně jsem svíral svůj Erma EMP. Výstřel. Spadl jsem na zem a můj Erma EMP se zabořil do bahna. Bezmocně ležím před tou chatrčí a vykuckávám krev. Střelili mě do krku. Z chatrče vyšel malý chlapec, vystrašený pohled upřený na mě. Snažil jsem se promluvit, ale slova mi nešla vyslovit. Přesto mi jeho rysy připomněly někoho, koho jsem znal. Hnědé vlasy, modré oči, tvar nosu... a pak, s posledním dechem, jsem se propadl do tmy.

Kateřina Balášová

Tak kdo je tu blázen?

Sam je dospělý muž, který pracuje jako vyšetřovatel. Občas ho přepadne divný pocit, který ho nenechá spát. Nedávno mu přišel dokument o úmrtí na psychiatrické léčebně.

Loď se zhoupla a zahoukala. Což znamenalo, že byl na místě. Vystoupil a jeho oči se upřeně dívaly na obrovský útes, na kterém stála tmavá budova. Tak jsme na místě, prohlásil hlas za Samem. Sam se otočil a spatřil muže. Byl vysoký, měl na sobě tmavé kalhoty a tmavé tričko. Od vysokého útesu šel muž v bílém plášti. Pomalu se k nim blížil, vypadal celkem sympaticky, ale Sam pocítil divný pocit. Kdyby mohl, nejraději by odešel. Muž v plášti přišel k nim a podal Samovi ruku: „Dobrý den. Jsem doktor Mike." Chvíli trvalo, než si uvědomil, že čeká, až mu podání ruky oplatí. Rychle s rukou ucukl. O chvíli později už doktor Mike a Sam kráčeli po příjezdové cestě. Oba byli ticho. Celou cestou slyšeli jenom šplouchání vody o útes. Byla to tichá a klidná cesta, ale Sama pořád tížil ten divný a nepříjemný pocit. Ještě nikdy ten pocit neměl tak dlouho. Jeho myšlenky přerušil Mikův hlas: „Už jsme tady. Pojď, zavedu tě dovnitř a ukážu ti tvůj pokoj." Sam se vzpamatoval a uviděl před sebou obrovskou černou bránu a za ní tmavou budovu. Před budovou byla příjezdová cesta, kterou lemovala zelená zahrádka plná barevných květin. Prošli zahradou až k budově, vešli dovnitř a po vysokých schodech mířili nahoru. Brzy dorazili ke dveřím s nápisem ředitel. Doktor Mike otevřel. V místnosti byla tři obrovská okna, skříň a uprostřed velký stůl, za kterým seděl muž. „Už je tady, pane řediteli," prohlásil doktor Mike. Muž za stolem zvedl oči od novin a podíval se na Sama.

„Moc mě těší, pane Same. Už jste asi dostal náš dokument. Včera někdo zavraždil naši pacientku Jessicu. Našli jsme ji s podřezaným krkem a žilami na rukou." Samův nepříjemný pocit zesílil, proto se ještě rychle zeptal na důležitá fakta a nechal se doprovodit

do pokoje. K večeru mu doktor Mike přišel oznámit, že je večeře, ale on odmítl.

Bylo asi deset hodin večer a Sam nemohl usnout, proto se rozhodl, že se půjde projít po chodbách, ať si trošku pročistí hlavu. Vyšel na chodbu, tam bylo trochu chladněji než v pokoji. Udělal pár kroků, ale hned se zastavil, protože uslyšel mužský hlas, který zněl velmi rozrušeně.

Já nechtěl, ujely mi nervy. Odpusť mi. Omlouvám se. Ten nůž mi vyklouzl, nechtěl jsem to udělat, Jessico!! Někde na chodbě je vrah Jessicy, pomyslel si Sam. Neváhal a běžel za ředitelem. Za stolem seděl ředitel, který četl noviny. Škubl s sebou, když uviděl, jak se k němu Sam přihnal. „Pane řediteli, na chodbě je muž, ten co zavraždil Jessicu!" křičel na ředitele.

„O čem to mluvíš? Proč nejsi ve svém pokoji?" řekl zmateně ředitel a dodal, „nevěděl jsem, že můžou mít pacienti jako ty i slyšiny, ale co, měl bys už vědět pravdu."

Sam moc nechápal, o čem ředitel mluví, ale poslouchat dál. „Same, jste pacient toho nejhoršího druhu. To vy jste podřezal Jesiccu! Trpíte pocitem, že vyšetřuje vraždu, ale jste tady pouze pacient, který se zde léčí. Hlas na chodbě byla tedy pouze vaše slyšina," ukončil vyprávění ředitel. Sama tahle informace zaskočila. V hlavě mu znělo - byly to vidiny, jsem vrah, jsem psychopat, to já jsem zavraždil Jessicu! Otočil se, vyšel ze dveří, ze kterých pak zaslechl, promiň, že ses to musel dozvědět takhle.

Když dorazil do pokoje, vzal si ze stolku u postele krabičku s prášky proti stresu. Na ruku si jich několik nasypal a polkl. Ale stále měl špatné svědomí, a proto si řekl, že se vyplíží ven. Dostal se na zahradu a došel až na kraj útesu. Pořádně se nadechl, ale necítil se o moc lépe. Nebudu se trápit dlouho, prohlásil a jeho další krok mířil z útesu.

Próza 16 – 19 let

David Seltenreich

Rodinný klid pana Papouška

To se zase takhle jednou u Papoušků hádali. Byli už staří, ale síly v nich bylo až podivuhodně mnoho. Když třeba jednou za čas paní Papoušková mrštila po svém manželovi paličku na maso a on se sehnul, takže jej palička nestrefila, ale proletěla otevřeným oknem na ulici a zavřeným oknem v protějším domě, až přistála s obdivuhodnou akurátností v porculánové salátové míse u pana Turka, o čtyřicet tři let mladšího vicemistra Evropy ve vrhu koulí, nezbývalo mu než hořce zaplakat, že i po létech dennodenní tvrdé dřiny na tréninicích je vedle vrozeného talentu paní Papouškové pouhopouhým amatérem. Ani tato hádka se proto neobešla bez různých forem násilí, to brachiální nevyjímaje. Paní Papoušková tloukla manžela hlava nehlava, on ji zase kousal a bodal vidličkou. Bylo však zjevné, že tentokrát je jeho snaha marná a sázkové kanceláře sledující dění na kolbišti v živém čase na něj neustále zvyšovaly kurz. Prohra se již zdála neodvratnou. Tu si však pan Papoušek pomohl lstí. Předstíraje pravý hák, vrazil ženě vidličku levačkou na solar a uskočil do strany. Zatímco si hlava paní Papouškové hověla v prosklené knihovničce vedle radiátoru, rozhodl se v mžiku pro to jediné, co mu za stávající situace mohlo zachránit holý život. Útěk. Přeskočil několikero židlí, jež se válely pohozené po podlaze, sebral na komodě u dveří starou svatební fotografii a následně vyběhl na chodbu, suď Bůh, zda dveře, jimiž v tomto okamžiku prošel, byly otevřené, či zavřené. Sklouzl se po zábradlí až do přízemí a opustil dům neznámým směrem, snad kamsi k voňavým dálavám neurčita.

Ono neurčito se však docela záhy blíže specifikovalo. Nejpozději se tomu stalo jistě tehdy, když uřícený pan Papoušek přiběhl na policejní stanici, která sídlila za třemi rohy a jednou křižovatkou, což považujeme za specifikaci naprosto dostačující. Dýchal v tom okamžiku však pouze velmi přerývaně a nemluvil již vůbec. Trvalo tedy mužům zákona dosti dlouho, než byl uveden do provozuschop-

ného stavu. Když se tak však konečně stalo, vypověděl do protokolu věci nesmírně zajímavé a podnětné, ve zkratce řečeno zhruba toto:

„Vaše jméno?“

„Alfred Papoušek.“

„Stár?“

„77 let.“

„Důvod návštěvy?“

„Chci nahlásit pohřešovanou osobu.“

„Její jméno?“

„Josefína Papoušková, rozená Hlaváčková.“

„Příbuzná?“

„Manželka.“

„Věk?“

„21 let.“

Komisař si artritického dědka zkoumavě prohlížel.

„Nějaké zvláštní znaky?“

„Éterický vzhled, povaha krotké laně, hlas andělských kůrů.“

„Bydliště?“

„Trvalé ještě u rodičů v Ouholičkách, dočasné však již u mě. Ulice Píseckého 23.“

„Naposledy spatřena?“

„Jo... to bude příští měsíc tak 55. rok, jestli teda počítám správně...“

Komisař zmlkl a doznělo i klapání psacího stroje, který obsluhoval snaživý mladý strážník a seděl s ním v rohu mezi oknem a kartotékou.

„Tak poslyšte, dědo, co to s námi hrajete za hru?“ pravil pak komisař ledově.

„Já?“ pohlédl na něj pan Papoušek jaksi poděšeně a jeho srdce bylo stejně křišťálově čisté jak ta zurčivá horská bystřina. „Já že bych se opovážil zahrávat si se zákonem?“

„Máme už ten pocit,“ pravil komisař nasupeně a nebylo jasno, zda zájmenem my míní sebe a strážníka, celý policejní sbor, či zda jen užívá pluralis majestatikus. „Řečeno lidově, děláte si z nás šprťouchlata. A to se nám setsakramentsky nelíbí. Víte, že na to máme paragrafy?!“ dodal(i) výhružně.

Pan Papoušek měl na krajíčku. „Tak vy mi nevěříte? Pohleďte, dokonce jsem přinesl i fotografii! Svatební.“ A skutečně vytáhl

z náprsní kapsy malou fotku, zašlou již pomalu stářím, na níž stál ženich, docela vážný a jaksi hrdý, byl v obleku a pod oblekem měl vestičku a dole černé botky a nahoře zase cylindr černý jako noc, a vedle něj stála křehká žena éterického vzhledu, povahy krotké laně a hlasu andělských kůrů, která měla běloskvoucí organtýnové šaty a dlouhou nařasenou vlečku a také spoustu krajek a byla vskutku veskrze půvabná a usmívala se na celý svět, šťastna ze svého velkého dne, a pan Papoušek na ni ukázal a nakřáplým hlasem, v němž se zračilo hluboké pohnutí, pravil: „To je ona, pánové." A pak se dočista rozplakal.

„No, počkejte, my to tak nemyslili," chlácholil jej komisař. „To my vám samozřejmě věříme, že ano?" tázal se pohledem strážníka za psacím strojem a ten ta slova naklepal na papír, pak vstal, srazil paty, zasalutoval, pravil hromovým služebním hlasem: „Jistěže mu věříme, pane komisaři!" A hned se zase usadil, aby zapsal i toto. „Můžete být tedy naprosto klidný, nikdo vám tu nechce ublížit. Popište nám své trápení a my uděláme vše, co je v našich silách, abychom vám vypomohli," uzavřel toto trapné intermezzo komisař a hladil pana Papouška po bělavých svazečcích stařeckých vlasů. Trvalo to ještě nějaký čas, ale nakonec dosáhl úspěchu zrovna tak, jako když muže prve oživovali po jeho zběsilém vpádu na stanici. Policejní sbor zkrátka neinklinuje k selháním. Pan Papoušek doštkal, vděčně pohlédl na ty vždy ochotné muže v modrém, kteří se na něj dobrácky smáli, a v očích jim tak čtverácky jiskřilo, jak už to umí jen oni, a pak se jal vypravovat:

„Má žena byla vzhledu éterického..."

„Ach, ano," podotkl komisař účastně. „Jako víla."

„...povahy krotké laně..."

„Zrovna takové, jakou odstřelil dědeček o tom únorovém odpoledni, než se pak přejedl jezevčí kližky a zaklepal bačkorama!" vyhrkl teď zase strážník, napřímen, jak káží předpisy, ale briskně - přesně tak briskně, jak to dovedou jen muži zákona - si uvědomil svou chybu, zmateně zasalutoval, zařval hromovým služebním hlasem: „K poctě zbraň! Pochodem vchod! Mým národům!"Přesně tak, jak se to učil, což mělo jasný strategický cíl, poplést nepřítele, který tu shodou okolností nebyl (jak zbabělé!), a zase si sedl a raději to do protokolu nezapsal.

„...a její hlas zněl co andělské kůry."

Na chvilku se odmlčel, očekávaje další údernou poznámku,

ale oba uniformovaní již jen zplihle poposedávali na svých židlích a k ničemu se neměli. Pokračoval tedy:

„Vzal jsem si ji ještě co docela mladičkou. Však to vidíte tady na té fotce. Bylo jí devatenáct a půl a vroucně jsme se milovali. Byla tím nejúžasnějším stvořením na této planetě, líbal jsem půdu, po níž kráčela, a to vše okolo, však to sami znáte," a muži zákona teď moudře pokyvovali, protože to sice sami neznali, ale četli o tom v příručkách, těch posvátných knihách, které jsou pravému policistovi otcem, matkou, knězem i manželkou, což už vyjde skoro nastejno. „Rok a kus jsme spolu žili v dokonalé harmonii, ale pak se cosi zlomilo. Bylo jí 21 let a já ji ztratil," polkl zhořka. Nemusel mlčet ani o moc déle než nějakých devět a půl minuty a policistům došlo, že to je celé.

„To je celé?"

„To je celé."

„Tedy je to celé," konstatoval komisař jaksi podrážděně a opakoval pro jistotu ještě jednou pro záznam: „To je celé." Strážník to naklepal do stroje, pak klapky utichly a komisař přemýšlel.

„Co my s tím naděláme? Neřekl jste nám toho o mnoho víc, než co jsme už věděli, pane Papoušek."

„Sám toho nevím víc."

„Ale to se nám pak bude setsakramentsky špatně pátrat, víte to, pane Papoušek?"

„Vím to."

„Je to celé?"

„Ano."

„Je to celé," zopakoval komisař pro záznam. „Ukažte ještě jednou tu fotografii."

Pan Papoušek zase vytáhl fotografii a předal ji komisaři. Komisař ji znovu ohledal a shledal, že se od posledního ohledání před dvaceti minutami nijak neproměnila. Byl tím snad trochu udiven, dal to tedy raději zapsat do záznamu a zase přemýšlel.

„Vy jste tedy ztratil svou manželku před 55 lety a hlásíte to teprve teď. Na jediné fotografii je té ženě devatenáct a půl roku, dnes jí bude přes pětasedmdesát. S tím se pracuje hodně špatně. Nemáte alespoň matné tušení, kde by mohla být?"

„Netuším."

„Opravdu ne?"

„Ne."

„Netuší," řečeno pro záznam. Psací stroj melodicky klapal.

„Tedy, snad bych možná o něčem věděl."

„Smažte to."

„Je to jen takové nejasné tušení, ale..."

„Ano? Něco tuší!"

„...ale snad jakási žena, jí zdánlivě podobná, teď sedí za jednou křižovatkou a třemi rohy ve čtvrtém patře na koberci a mne si bouli, kterou si udělala po nárazu do knihovny. Čelním," pravil pan Papoušek jaksi provinile.

„Ohó!" radoval se komisař. „To jsou ale zprávy! Přesnou adresu neznáte?"

„Píseckého 23."

„Ale počkat, tam přeci bydlíte vy, nepleteme-li se."

Nepletli se.

„Ale to pak tedy bydlí ta žena na stejné adrese!"

„Ve stejném bytě, ve stejné ložnici... a chrápe."

„Pak ji ale máme nalezenou! Zapište to!" zařval komisař pln radosti nad vyřešeným případem. „Žádný záhadný únos, jen se vám těch 55 let ukrývala doma, to je celé!"

„Ale ne!" zaúpěl pan Papoušek. „To není ona. To není ta, kterou jsem si bral…"

„Smažte to! Tedy to je jiná žena? Jak se jmenuje atakdále?!"

„Josefína Papoušková."

„Rozená?"

„Hlaváčková, ale..."

„AAAAAAEEEEEEEEEEEIIIIIIIIIIIIOOOOOOOOOOOOOUUUUUUUUUU!" vydralo se panu komisaři z malebných policejních úst a bylo to pronesené pištivým a značně neslužebním falzetem přeskakujícím až do fistule, ne zcela nepodobno alpskému jódlování. Doběhl k umyvadlu, strčil hlavu pod kohoutek a pak ještě kohoutek pod hlavu, zchladil se a dovrávoral zase do židle. „To nepište," ucedil směrem ke zmatenému strážníkovi.

„Kdybyste mě nechal domluvit, pane komisaři," snažil se to zachránit pan Papoušek, „vysvětlil bych vám to hned. Fyzicky je to ona, duševně však ne, o tom je to."

„Takže je to ona?"

„Ano i ne."

„Ano, nebo ne?"

„Nebo."

„Nebo," opakoval komisař pro záznam a briskně si uvědomil nesmyslnost této odpovědi, takže zcela dle všech interních služebních směrnic strážníka seřval, dvakrát kopl do holeně, strhal mu frčky a hlasem plným vášnivého plamenného hněvu mu přislíbil, že ho dá suspendovat pro blbost. Strážník si klekl a oblízl nadřízenému botu, čině tak s pravou služební servilitou. Přilétla facka a on se po zbytek výslechu již jen bezradně chvěl pod židlí, pročež v tomto bodě nám končí fakta ověřitelná ve vždy spolehlivém policejním protokolu a nadále musíme věřit již jen v pravdomluvnost zúčastněných.

„To celé, co chci říci, se má tak, že já s ní od té svatby pořád žiju. Ovšem žiju jen s tou tělesnou schránkou. Ta éterická bytůstka, která v ní byla vevnitř, tam už není. Ta záhadně zmizela v jejích jedenadvaceti letech a od té doby ji už nenalézám. Je zapšklá, násilnická, hloupá a urážlivá. Taková nebývala. Aspoň zde," ukazoval třesoucí se rukou na fotografii. „Kam zmizela ona? Kam zmizela ta, již jsem miloval?"

„Poslyšte," pravil komisař, který už se zase uklidnil, protože klid a rozvaha jsou vlastnostmi pro policistu nejzásadnějšími, „slyšel vy jste někdy o racích poustevníčcích?"

Pan Papoušek přikývl: „Když z jedné schránky vyrostou, nastěhují se do jiné, větší..."

„Naprosto správně. Občas stojí dokonce fronty poustevníčků, kteří se svlékají v jeden čas a stěhují se vždy do o číslo větší schránky svého souseda. Nespokojíte se zkrátka s vysvětlením, že s vaší manželkou se to má podobně? Že přelezla do nějaké větší schránky, zatímco k vám se nastěhovala nějaká malá bestie?" triumfoval komisař.

„Jenže proč tahle zase nezmizela? Neměnila schránky dál?" namítal pan Papoušek.

„Třeba měla za sebou ve frontě už jen samé fúrie, kde už ani jednu od druhé nepoznáte..." Poslední komisařova slova se najednou rozplynula v jakési neurčité dálce. Najednou to nebyl ten odvážný muž zákona, ale člověk. Zcela obyčejný člověk, docela lidský ve svém člověčenství, kterému vytryskly z koutku očí slzy. Malý pramének se dral vráskami moudrosti a skrápěl spisy na stole. „Já jsem taky jenom člověk," bědoval. „Já taky nevyřeším všechno. Vždyť já jsem jenom policista," lkal nad svým krutým údělem a najednou mluvil v singuláru. „Vždyť já nevím nic jiného, než tohle

o racích poustevníčcích. Já čekal třicet let, než to budu moct ve službě použít... konečně přišel můj velký den... a vy mi to takhle rozložíte. To mi nedělejte. Já vám s tímhle už nepomůžu…“ Teď chtěl zase pan Papoušek pohladit komisaře, ten se po něm nevrle ohnal, pro slzy už ale ani neviděl, kam míří, a srazil ze stolu karafu s vodou. „Nechte mě být. Já si tu lehnu a umru, k ničemu jinýmu už mě neužijou. Selhal jsem jako policista, selhal jsem jako člověk. Jděte pryč,“ pravil ještě z posledních sil a pak se položil doprostřed kupy nevyřízených pokut za parkování a opravdu se tvářil, že chce zrovna umřít. Pan Papoušek nevěděl, co s tím. Tu však vylezl z rohu strážník. Po čtyřech doběhl ke komisaři, otíral se mu o nohy a funěl. Komisař jej pohladil po zádech. Strážník slastně zamručel a stočil se komisaři u nohou. Ten najednou už nevypadal, že umírá, ale rozkošnicky rozhodil ruce a nechal je topit se v papírovém moři, a než bys řekl švec, dočista usnul. Pan Papoušek sebral svatební fotografii, co mezitím spadla na zem, oprášil ji a zastrčil nazpět do kapsy. Pak vyšel ven na ulici, docela v tichosti, a jen zdálky k němu doléhal strážníkův štěkot. Chtě nechtě se musil usmát. „Činí se ve službě dobře. Kéž by takoví byli všichni naši policisté. Kéž by všichni byli tak lidští a moudří jako pan komisař a věděli toho tolik o racích poustevníčcích a kéž by všichni tak vzorně hlídali spánek obyvatel jako ten strážník.“

Došel domů přes tři rohy a jednu křižovatku, paní Papoušková právě vylezla z knihovničky, seděla na koberci ve čtvrtém patře a mnula si boule. Usmál se a pravil:

„Máme dnes výročí svatby. Podívej, tady na té fotce je to z druhé strany napsané. Oddáni dne 26. 5. Ještěže tu starou dobrou fotografii máme. A ještěže máme tu naši policii, bez ní bych se na tu fotografii nikdy nebyl zezadu podíval. A my bychom na to dočista zapomněli.“

Obřadně postavil fotografii na komodu u dveří. Pak pomohl manželce na nohy a políbil ji něžně na ústa. Pan Turek mezitím stále slepoval porculánovou salátovou mísu.

Anežka Vrbová

Řeka

Svět je skořápka, která pukne a odhalí něco nového. Zažloutlý sluneční svit dopadá dovnitř přes ušmudlaná okna, tančí po stěnách, dotýká se mých prstů, ve kterých svírám uhel, ruka se mi jenom míhá po papíře. Dívám se na zelenou hromadu prázdných flašek a snažím se co nejlépe vystihnout každý jejich odlesk. Pipa je za mnou, zobákem si čistí černé peří.

Všechno je tak jiné, když jsem doma sama. Jako by už to ani nebylo skutečné, ale všechno byl jenom nádherný sen. Slunce je ještě slabé, venku je chladno. Svět je takový křehký. Sladká chvilka těsně před probuzením. Pár sekund před procitnutím.

Znovu se podívám na svou kresbu. Všechno tohle má v sobě. Nezachycuje jenom prázdné flašky v rohu rozpadajícího se domu. Jsou v ní moje pocity, myšlenky, já sama se v ní odrážím. Jako v každé kresbě, kterou jsem kdy nakreslila.

--

Přesně si pamatuju na ten den, kdy jsem kreslila poprvé. Od té doby uplynulo několik zim, ale já si to dokážu vybavit, jako by to bylo včera.

Bylo ráno. Docela obyčejné a jako každé druhé. On chrápal v posteli, jenom já jsem potichoučku v kuchyni sledovala vyhasínající oheň v kamnech. Uhlíky zářily a žhnuly, ale už začínaly vychládat. Ani nevím, proč jsem to udělala. Snad že jsem cítila, že jinak to ani nejde.

Natáhla jsem ruku do kamen. A vzala docela malý uhlík. Vyhasl, byl celý černý jak Pipa, ale ještě trochu hřál. Držela jsem ho v ruce. Pak jsem bezmyšlenkovitě začala kreslit na podlahu. Pipa se na mě dívala a čas od času mi radila.

V té chvíli jsem byla sama sebou. Nebyla jsem nejistá, neměla jsem strach, věděla jsem, co chci. Byla jsem lehounká jak pírko a vznášela se na svém vlastním dokonalém nebi. Mohla jsem kroužit v kruzích jak Pipa, byly jsme dvě černé tečky myšlenek v mysli celého světa. Mohla jsem letět kam se mi zachtělo. Byla jsem svobodná. Byl to krásný pocit.

Když se on vzbudil a našel celou podlahu pokreslenou, vynadal mi, řval po mně, nadával mi, že si to celé umyju. Možná mě i uhodil. To už si přesně nepamatuji. Všechno překrýval pocit z toho, že jsem něco stvořila, něco svého.

Od té doby jsem toužila zažít to znovu. Kreslila jsem pokaždé, když byl pryč. Kreslila jsem, co jsem mohla.

Kreslila jsem a v kresbách se odrážel můj vlastní svět. Kreslila jsem a můj hlad po něčem víc než po zapadlé vesničce mizel. Kreslila jsem a stále znovu a znovu jsem zažívala ten pocit. Já jsem byla já, jenom když jsem kreslila. Já jsem byla já, jenom když jsem byla svobodná.

--

Loňská tráva je ještě hnědá a suchá, holé stromy se koupou ve zlatém světle. Slunce se kloní k západu. Obloha je tak modrá, že mi připadá, že se v ní utopím. Že prostě jednoduše vyskočím a ta modř nahoře mě přijme jako svou dceru.

Přeju si to. Šíleně toužím po tom odlepit se ze země a být teď někde jinde. Ale to přece nejde. Pipa zrovna přistála na zemi, těsně vedle mě. „Tak roztáhni křídla, když si to tak přeješ," poznamená.

„Tohle jsou moje křídla," ukážu na kresbu.

„A ví o nich někdo? Cení si jich někdo? Odvážila by ses je někomu ukázat?"

Ne, tak zní moje odpověď. A Pipa to moc dobře ví.

„Někde jinde by si jich možná vážili víc."

Už zase je to tady. Už zase se mě snaží přesvědčit o tom, že jinde bych se měla líp. Ale já se budu mít dobře i tady, když nebudu vnímat ostatní kolem sebe. Když nebudu vnímat jejich posměšky o té divné, tiché holce, která chodí jako bez ducha. Mám na to síly. Pokud prostě na chvíli zavřu oči a zkousnu zuby, pak všechno zmizí.

Pomalu dýchám a vnímám to, že jsem. Cítím, jak mnou cosi proplouvá. Jako řeka. Přichází zvenčí, ale nemá konkrétní tvar. Já sama jí ho dám. Vytryskne ze mě, řine se ze mě přímo na papír. Jisté a odvážné tahy uhlem jako by ji v sobě měly. Ta řeka je všude kolem mě. Cítím ji. Mám ji v sobě, ale nepatří mi. Není moje a přesto je mi tak blízká. Vždycky jsem ji cítila. Ale ne vždycky jsem si ji uvědomovala.

Otevřu oči. Dívám se přímo na horizont. Na dokonalou linii, kde se zem potkává s nebem. Kdybych se teď rozběhla, mohla bych skočit a vzlétnout. Řeka by mě nesla.

Řeka mě volá k horizontu. Postrkuje mě a ponouká. Každou mou buňku rozechvívá touhou být volná.

V celé téhle krajině za chvíli propukne jaro. Už teď je cítit, jak zoufale touží rostliny po tom, aby vykvetly. I já toužím rozkvést. Procitnout ze zimního spánku, obrodit se. I já toužím následovat proud mojí řeky a nechat se nést někam za horizont. Ale na to stojím až moc pevně nohama na zemi.

Podívám se na dokončenou kresbu. Pro dnešek stačilo. Ještě by někomu mohlo připadat divné, že jsem byla tak dlouho pryč.

Ale nechce se mi zpátky. Ti lidé tu řeku v sobě nemají. Někteří možná zárodky, ale není to pravá řeka. Nevolá je, jako mě. Neznají ten pocit, když se hladina rozbouří, když do mě řeka naráží ve stále nových a nových vlnách. Jako by ji zarazili už u pramene, nedali jí šanci.

Jenže bez vody člověk žít nemůže. A oni mi připadají jenom jako prázdné schránky, které nic nenaplňuje. Jsou jako stroje. Jako by ani nežili.

Pipa krouží po obloze. Ví, že za chvíli bude muset sletět dolů do vesnice. A nechce se jí. Je to jako by šla dobrovolně do klece a já s ní. Ale Pipo moje drahá, já prostě nemůžu jen tak odejít! Vždyť to nejde!

A postupně necháš v sobě tu řeku vyschnout, jako bych ji slyšela odpovídat.

Vyschlá řeka. To, co mě děsí v mých nočních můrách. Ne, chci zavolat, řeka přece jen tak nezmizí!

Jsi si jistá? zeptala by se pochybovačně Pipa.

Nebyla jsem si jistá ničím. Vyhaslá řeka. Nekreslit, nic v sobě nemít, nežít. Jaké to je necítit, že vás něco volá a táhne? Jaké by to bylo, kdybych byla jako všichni ostatní ve vesnici? Bez jiskry a touhy, ubitá opakujícími se dny?

Byla bych jako palác s arkádami a terasami, ale kdyby kdokoli vstoupil, našel by jenom prázdné místnosti s oprýskanými zdmi, do kterých zatéká, rozbitý nábytek, plíseň na stěnách a pavoučí sítě. Vesnice je taková. Lidé v ní jsou takoví. Ale já taková být nechci.

Zvednu se, oklepu si trávu z nohou, zavolám na Pipu a vydám se zpátky k vesnici. Možná, že se všechno postupem času změní. Možná, že mě řeka bude příště táhnout do vesnice.

Ale tuším, že to se nikdy nestane. Jenom si to namlouvám. Protože se bojím toho, co by se mohlo stát, kdybych řeku následovala.

Je to vůbec možné? Tak zoufale si něco přát, tak moc po tom toužit a přitom se toho i bát?

Pipa mi slétne na rameno. „Roztáhni křídla. Obrať se a jdi tam, kam patříš," šeptá mi. Ale já ji neposlouchám.

--

Zavolal mě k sobě, sedí za stolem. A před ním leží všechny moje kresby. Pipo, pomoz mi! Přileť si pro mě a odnes mě odsud!

„Co je to?" ptá se. Táhne z něj alkohol.

„Nic," pípnu. Pipa jako by to vycítila a já už ji vidím za oknem. Vím, že mi chce pomoct, ale nemůže.

„Nic?! Tak kde se to tu vzalo?" zařve.

„Já... je to jenom takové..."

„Co to má vůbec být, tyhle mazanice?" bouchne rukou do stolu, dřevo zapraští.

„To jsou krajiny... a to, co vidím..." mluvím tak tiše, že je s podivem, že mě slyší.

Vezme do ruky jeden list papíru. Je to strom obsypaný květy. Pamatuji si, jak jsem ho kreslila. Vypadal tak plný života! Možná, že moje kresba není ta nejpřesnější studie rozkvetlého stromu, ale rozhodně vyjadřuje můj pocit z toho stromu. A to je mnohem důležitější.

Uchechtne se: „Proč má někdo potřebu ušmudlávat papír kusem uhlu, něco čmárat?"

„Přijde mi to přirozené," řeknu tenkým hláskem.

„Už jsi mě někdy viděla ztrácet čas takovou hloupostí?" řve.

„Mně na tom záleží!"

Pipa tluče křídly do okna, snaží se dostat dovnitř.

„Zmlkni!" přikáže mi ostře. „Co jsou vůbec ty čáry kolem?! Tohle ve skutečnosti není!"

„Představuji si je!" Všechny věci a lidé mají v sobě nějakou energii a náladu.

„Jsi šílená!" směje se škodolibě.

Pipa se dobývá dovnitř, chce mi pomoct, být se mnou. On vstane a otevře okno. Zahání Pipu. Několikrát se mu ji podaří udeřit, černá pírka létají vzduchem. Nakonec Pipu vyžene a ta poraženě odlétá pryč.

„Nejsem blázen!" zakřičím.

Směje se mi. Je to ještě horší, než kdyby mi nadával. „Ty máš asi nějaký halucinace, nebo co! Nejsi normální!"

„Já nemůžu nekreslit!“ vyhrknu dřív, než si uvědomím, co říkám.

„Nemůžu nekreslit,“ napodobuje můj hlas. Posmívá se mi. Pohrdá mnou, mými kresbami, mými sny. Chce je rozdupat na prach. Chce ze mě udělat další prázdnou schránku bez vlastních myšlenek. Ale to nedovolím. „Víš, co s těma tvýma mistrovskýma dílama udělám?“ rozkřikne se. „Roztrhám je na milion kousíčků a spálím je! A ty se na to budeš dívat! Takový, jako jseš ty, strkají do blázince!“ V tváři je rudý. Je odporný, nechutně odporný s tím svým omezeným mozkem, který nedohlédne dál než na dno flašky.

„Nejsi můj otec, nemusím tu vůbec být!“

„Tak si jdi! I ten tvůj pitomej pták ví, kam patří! Ta slepice se klidila! Zdrhla!“

„Pipa není pitomá! Já nejsem pitomá! A nikdy nepřestanu kreslit!“

Nejradši by ze mě měl poslušnou holčičku, která udělá všechno, co se jí řekne. Nejradši by mi sám nalajnoval život. Ale tohle já rozhodně nemám v plánu.

Otočím se na podpatku a vyběhnu po schodech. Zamknu se ve svém pokoji.

--

Obklopuje mě tma. Ale není zlá. Chová mě ve svém náručí jak matka dítě a zpívá mi ukolébavku. Uklidňuje mě a ukazuje mi směr.

Sem nepatřím. A nikdy patřit nebudu. Nikdy jsem sem patřit neměla. Řeka a Pipa mi to pokaždé říkaly dost jasně. Jenom já jsem je neposlouchala.

Buď můžu zůstat v tomhle světě bez barev, v tomhle plytkém světě, kde nikdo nevidí dál než na konec vesnice, kde se lidé přetvařují, lžou si do očí.

Nebo se můžu vydat jinam. Do světa, kde se lidé nechají vést řekou.

Pipa jemně zaklová na okno. Pustím ji dovnitř. „Už ses rozhodla?“ zeptá se.

„Tohle místo nikdy nebude můj domov.“

--

Stojím přímo na horizontu. V tašce všechny svoje kresby, uhly a trochu jídla. Další krok, který udělám, rozhodne o mém životě. Tak snadné to je. A přesto mi připadá, jako by to byla ta nejtěžší věc

na světě. Sáhnu do svého nitra a dotknu se prsty řeky. Její přítomnost mě uklidňuje.

„Jsi si jistá?“ zeptá se Pipa.

„Vím, kam patřím.“

Řeka mě nese tam, kde toužím být.

Podívám se na Pipu, oči mi jiskří, srdce buší. „Tak pojď,“ řeknu jí, „půjdeme domů.“ Udělám ten krok. Jeden jediný krok dopředu, do nového světa.

Eliška Hájková

Šťastné neštěstí

„A tati...” fráze, která za poslední hodinu padla snad stokrát. Tak dlouho jsme už strávili s mojí dcerkou nad přípravou večeře. Během toho, co se snažím připravit něco dobrého, ptá se mě na velmi náhodné otázky - kdo by o takového kolegu v kuchyni nestál. „...jak jsi vlastně poznal maminku?”

Už dlouho jsem na onen den nepomyslel. Hlavou mi hned začali létat vzpomínky a já se jim vůbec nebránil.

--

Když jsem ještě učil na univerzitě, bavil jsem se s kolegou o novém vynálezu, který jsem den předtím viděl v televizi. On mi potom řekl o jeho kamarádovi Johnovi, který se snaží něco vynalézt, ale nemá dostatek lidí v týmu. Napůl ze srandy jsem si vyprosil jeho číslo a než jsem se nadál, měl jsem už na sobě bílý plášť a na stole spostu baněk s nepovedenými pokusy.

„To je mi ale záhada...” říkal pokaždé, kdy se daná kombinace ukázala jako nefunkční, „... to je mi nadělení.”

John propadal čím dál tím větší frustraci z neúspěchu. Z nejprve milého chlapíka se stal bručoun, který s nikým celé dny nepromluvil. Cinkání skla a syčení kahanů přerušil slovy, jen když chtěl vyjádřit svou nespokojenost zvoláním nebo bouchnutím do stolu. Chápali jsme ho, cítili jsme se tak všichni. Když takové náladě propadne vůdce party, málokdy se pochybení nebo projev naštvání podřízených obejdou bez podrážděného komentáře. A právě kvůli tomu jsem se tehdy dostal do velmi nepříjemné situace.

Stále si to barvitě pamatuji. Akorát jsem si chtěl dát pauzu, už dobrou hodinu jsem pracoval prakticky bezvýsledně a začalo se to na mě podepisovat. Za ty měsíce strávené u tohoto stolu jsem si zvykl na něm nejen pracovat, ale zároveň tam mít i nějakou svačinku a sklenici s vodou.

Naléval jsem si zrovna minerálku, když jsem poprvé spatřil tu krásnou tvář. Neznámá procházející okolo oken do mé pracovny se na mě krátce podívala, zdvořile se usmála a pokračovala dál. I dlouho po jejím odchodu jsem měl ten obraz před očima - ten nád-

herný úsměv, čokoládově zbarvené vlasy, bledá pleť... Chvíli jsem si myslel, že to byl snad jen pouhý přelud, vidina po dlouhé práci a krátkém spánku. Bože, byla tak nádherná. Kéž by na něco zapomněla, aby se musela touto cestou vrátit a já ji mohl znovu spatřit. Možná bych s ní pak mohl zkusit promluvit...

„Co to - sakra!" Do reality mě vrátil přetékající pohár a tekutina, která aktuálně pokrývala už skoro celý pracovní prostor. Instinktivně jsem popadl nejbližší hadr a začal kontrolovat, jestli jsem svou nepozorností nadělal nějaké škody. Vše se naštěstí zdálo být v pořádku zrovna dnes bych šéfa opravdu naštvat nechtěl. Akorát nám došli zásoby listů koky, které jsou nezbytné pro naše experimenty, a navíc jsme zjistili, že jsou teď skoro dvakrát dražší. Nebylo by tak úplně vhodné, kdybych takovým hloupým omylem plýtval tento vzácný materiál.

„Bentley!" zahučelo místností. Trhl jsem hlavou směrem ke dveřím. Jako bych ho myšlenkami přivolal, stál tam neklidný John.

„Ano, pane?" kuňknul jsem velmi nejistě se strachem, že celý incident viděl.

„Můžete mi vysvětlit, co to má být?" ukázal na baňku s nápisem, která mi byla dříve přidělena - jedna z mnoha kombinací, které jsem měl vyzkoušet. Teď byla po okraj naplněná jakousi tekutinou, která v popisu práce určitě nebyla.

Na sucho jsem polkl a začal rychle přemýšlet, co udělám. Buď řeknu pravdu o tom, jak jsem tam vodu nejspíš omylem nalil při chvíli nepozornosti, nebo zalžu.

„To je..." začal jsem během toho, co jsem si prohlížel jeho obličej pro jakýkoliv náznak emoce. Jediné, co jsem viděl, byl vrásčitý škleb, který se na jeho tváři zabydlel už dávno. Jeho tón a neobvyklá přítomnost slov ze mě nakonec vyrazily první nepravdu, co mě napadla. „...pokus, který aktuálně zkouším. Podle předpisu mi experiment nevyšel, ale s tímhle jsem možná něčemu na stopě."

„Hmm... zítra mi předvedete výsledek." zabručel nedůvěřivě a otáčel se k odchodu. „Být vámi doufám, že to vyjde, jinak mi zaplatíte všechno, co jste na tuhle vaší vylomeninu vyplýtval."

Nové nápady se tu nesetkávaly s velkým úspěchem. Přesně proto jsem žádné z těch mých nikdy nerealizoval. A najednou před ním musím obhájit svou chybu tak, aby to vyznělo jako úmysl.

Seděl jsem tam tak dlouho, že už jsem uplynulé hodiny radši nepočítal. Tu prokletou nádobu jsem si prohlédl z mnoha úhlů, přemýšlel o všech možnostech řešení mého problému. Stejně nic. Mozek mi takto pozdě vypovídal službu, ale já ho nutil dál pracovat. Neměl jsem peníze, které po mě John v případě neúspěchu žádal, takže pohořet nebyla možnost a vzdát jsem se nehodlal.

Ztracen v myšlenkách jsem obrátil své oči k oknu. Po chodbách už dávno nikdo nechodil, jediný zdroj světla byla moje lampa. V tom jsem si na ni znovu vzpomněl, na ten úsměv, který mi na pár sekund propůjčila.

Jako z čistého nebe se zpoza okenního rámu vynořila ze tmy. Nepospíchala jako minule, šla velmi klidně. Naše pohledy se střetly a než jsem se dokázal vzpamatovat, vstoupila do mé pracovny.

„Dobrý den, co tu děláte tak pozdě v noci?" její hlas byl jako pohlazení na duši. Mohla by mluvit celé hodiny a neomrzelo by mě to.

„No, víte, já tady jaksi bádám..." vyblekotal jsem.

„Aha. A jak vám to bádání jde?" Zase ten úsměv.

Zpanikařil jsem. Chtěl jsem se před ní ukázat v tom nejlepším světle, ale zároveň jsem nechtěl lhát. Pro získání času navíc jsem se rozhodl, že se napiju. Neměl jsem žízeň, ale dalo mi to pár drahocenných vteřin na přemýšlení, zatímco ona nic nepoznala a vypadalo to přirozeně.

Aniž bych z ní spustil zrak, natáhl jsem se pro sklenici a přiložil ji k ústům.

Hned první doušek mě z toho okamžiku vytrhl. Tohle nebyla ta minerálka, kterou jsem čekal. Bylo to lepší? Už při prvním pohledu na předmět v mé ruce jsem věděl, o co jde. Vypil jsem výsledek mé nepozornosti. Ochutnal jsem znovu, nechtěl jsem tomu věřit.

„To je výborné." řekl jsem v úžasu.

„Prosím?"

„Ono to má dobrou chuť!" vykřikl jsem, stále nevěřícně. „Slečno, vy jste mě zachránila! Ještě musím udělat testy, aby se vyloučila škodlivost této látky, ale i tak... díky vám jsem možná objevil nový hit."

„Opravdu? Bože můj, gratuluji! Jak to pojmenujete?"

„Dobrá otázka... chtělo by to něco, co vystihuje hlavní přísadu, koku. Zároveň něco, co ve jméně zanechá jakousi osobní stopu, něco mého, rozumíte?"

Nikdy se mi nic nového namíchat nepodařilo, takže jsem nikdy nad názvem nepřemýšlel. V momentu nadšení a úlevy jsem nemohl myslet na nic jiného než na svůj nový objev a ženu, bez které bych se sem nikdy nedopracoval.

„Jak zní vaše jméno?" zeptal jsem se jí.

„Nicola." odpověděla s nechápavýma očima.

„Koka, Nicola... co říkáte na Coca-Cola?"

Zbytek noci jsme si povídali a pomalu se poznávali. Brzy ráno nás přerušil až rozespalý John, který se nemohl dočkat, až uslyší o tom, jak jsem dopadl.

Nemyslím si, že mi vyloženě fandil, abych na něco přišel - přece jenom každá koruna navíc by se mu hodila. Ale nevěřím, že by mi přál selhat. Slavnostně jsem mu představil ten výtvor. Na jeho tváři se poprvé za posledních pět měsíců objevil úsměv.

Nedlouho poté jsem konečně posbíral odvahu říct Nicole, co k ní ve skutečnosti cítím. Nikdy jsem ji nemiloval víc, než když se mnou tehdy souhlasila.

--

„Tati?" po stoprvní.

„Copak, broučku?"

„Pálí se ti to."

Próza 20 – 24 let

Martina Vítová

Umřela tulačka

Byla jen jednou z mnoha, které jsem musela oné mrazivé prosincové noci navštívit. Stála jsem na rohu ulice a pozorovala, jak se v závětří choulila na rozmáchaném loži z kartonových krabic. Chabý úkryt na tak studenou noc. Nebýt strakatého psa, který se k ní ze strany tulil a zahříval ji, nejspíš bychom se setkaly mnohem dřív. Jenže ani tenhle chundeláč nemohl odvrátit neodvratitelné.

Nad ránem ji najdou studenti z nedaleké vysokoškolské koleje přivolaní psím vytím a řeknou policii vše, co ví. *„Ne, pane strážníku. Nikdo ji tu neznal, nikdo se s ní nebavil.“* Mít v životě víc štěstí, třeba by patřila mezi ně. Mohla studovat a nad sklenkou levného vína debatovat se spolužáky o Goethovi. Žít.

Místo toho následovala řada špatných rozhodnutí, trocha nepřízně osudu k tomu. Každý její krok směřoval blíž a blíž ke *mně*. Chvílemi se skoro zdálo, jako by se na tohle setkání těšila.

Tělem jí zazmítal poslední záchvat sípavého kašle. Na obloze se rozplynul ještě jeden bělavý obláček jejího dechu. A potom už nic. Jenom ticho.

Její věrný druh si brzy všimnul, že něco není v pořádku. Zvedl hlavu a začal jí olizovat tvář v naději, že ji snad probudí. Jenže marně. Dívka dál ležela bez pohnutí. Pes poznal, že je zle. Vyskočil na nohy a začal zoufale štěkat, odhodlaný najít pomoc.

V nedalekém přízemním bytě se rozsvítilo světlo. O chvíli později se otevřelo okno a ven vykoukla hlava s rozcuchanými vlasy a ospalýma očima. Pes vycítil příležitost a spustil na plné decibely. K jeho zármutku se ale dočkal jen hozené bačkory a slov: „Sakra, drž už hubu!“

Pes zklamaně stáhl ocas a zakňučel. Chudák. Tolik se snažil, aniž by tušil, že už je pozdě. Nebylo co zachraňovat.

Přišel můj čas.

Klidným krokem jsem se k nim vydala. Netrvalo dlouho a pes si mě všiml. V první chvíli si nejspíš myslel, že uspěl, že se záchrana konečně blíží, a radostně zavrtěl ocasem. Jenže pak si mě lépe prohlédl a slepená srst na hřbetě se mu rázem naježila. Vycenil na mě

řadu žlutých zubů a zavrčel. Jasně mi tím dával najevo, ať se klidím. Já se však nenechala odradit.

Pomalu jsem si k němu dřepla a natáhla ruce. Samozřejmě po nich chňapl, ale já se jeho zubů nebála. Nemohly mi nijak ublížit. „To je v pořádku, vedl sis dobře," pochválila jsem ho a sledovala, jak okamžitě zkrotl, slechy sklopené a ocas svěšený. Podrbala jsem ho za ušima se slovy: „Hodný kluk."

Oči měl zvlhlé, jako by chtěl plakat, ale už mi nebránil v tom dostat se k jeho paničce. Věděl, že to nemá smysl. Posunula jsem se tedy k ní a položila jí ruku na rameno. Dokonce i přes několik vrstev oblečení šlo poznat, jak pohublá byla. Jemně jsem uchopila její duši a pomohla jí do sedu, zatímco tělo zůstalo dál bezvládně ležet na kartonu jako zvadlá květina.

Tulaččina duše zamrkala. Tenhle okamžik byl pro všechny vždycky trochu matoucí, a tak se jako první o slovo hlásily instinkty. Někteří se přede mnou pokusili utéct hned, jakmile mě zahlédli. Nikdy se však nedostali příliš daleko. Já byla jediný nezpochybnitelný fakt jejich života. Jenom blázen si mohl myslet, že ho přede mnou zachrání bezhlavý úprk. Jiní tápali v mlze a ptali se, kdo jsem a co dělám v jejich bytě. Jenže tulačku život na ulici naučil se neptat. Rovnou se po mně ohnala pěstí. Ta mnou však neškodně projela jako proudem vody.

Tulačka zalapala po dechu. V tu samou chvíli pohledem zavadila o ztuhlé tělo pod sebou. O kňučícího psa, který ji neviděl, s hlavou smutně složenou na tlapách. Po tváři jí přeběhl záblesk hrůzy a uvědomění. Potřásla hlavou: „Ne…"

„Mrzí mě to," řekla jsem jí to samé, co miliardám duší před ní. Ona mě však stejně jako ony nevnímala. Dál mluvila pro sebe, jako by to něco změnilo.

„Já to věděla! Věděla jsem, že jsem si měla najít lepší flek. Nebo se aspoň zašít na charitu." Pohled jí mimoděk sklouzl k jejímu zvířecímu společníkovi. Nepřítomně se ho pokusila pohladit a cukla sebou, když jí ruka prošla skrz. „Jenže nalitou a se psem by mě tam stejně nevzali."

Nakonec se roztřeseně zeptala: „Co teď bude s Muffinem? Nemůžu ho tady přece jen tak nechat."

„Bude v pořádku. Najdou mu dobrou rodinu, která se o něj postará," ujistila jsem ji. To, že na ni Muffin nikdy nezapomene a vždycky bude u dveří čekat na její návrat, jsem si nechala pro sebe. Smrt by měla být milosrdná, když život není.

Chvíli jsme tam jen tak mlčky seděly, ona odvrácená ode mě, abych neviděla slzy, které jí stékaly po tvářích, zatímco hladila vzduch kolem Muffinovy střapaté hlavy. Smutná scéna, které jsem byla svědkem nespočetněkrát předtím. Měnily se jenom kulisy a pozůstalí. Byla to nejtěžší část mé práce, ale zároveň ta nejdůležitější.

Konečně si utřela slzy a upřela na mě své vodnaté oči. „A co bude teď?“

„Teď? To je na tobě.“ Zahleděla jsem se k obloze. „Říká se, že než člověk umrzne, zdají se mu krásné sny. No tak. Vyber si. O čem chceš, aby byl ten tvůj?“

„To mi dáváš na výběr poslední přání?“

„Dalo by se to tak říct.“

Rukou si prohrábla mastné vlasy, ochromená tím nepřeberným množstvím možností. Nakonec kývla. „Tak jo. Fajn. Je to sice pitomý, ale když si můžu říct o cokoli… když jsem byla malá, byla jsem hodně nemocná a každý marodný děcko u sebe chce mámu. Ta moje tam nikdy nebyla, když jsem ji potřebovala. Nechci si ji pamatovat jenom jako nějaký nepřítomný stín. Můžeš zařídit, aby tam pro mě byla? Aspoň jednou?“

„...Ovšem.“

Záblesk světla nás obě pohltil.

--

Jejich byt byl malý, tmavý a připomínal spíš pohřebiště zapadlých vzpomínek než skutečný domov. Pro samé odpadky skoro nebyla vidět podlaha. Natož kuchyňská linka. Na stěně pod hodinami visel kalendář, kam někdo červenou propiskou vyznačil směny a datum další splátky.

Tulačka se při tom pohledu napjala, ruce ovinuté kolem sebe, jako by sama sebe konejšila. Bylo to už dávno, co se tu stavila naposledy, a za tu dobu její mysl mnohé vypustila. Ne však všechno. Nikdy ne všechno.

Možná to byl ten důvod, proč měla celý život toulavé nohy a nikde nezůstávala déle, než bylo nezbytně nutné. Snažila se utéct před vzpomínkou, která ji ne a ne pustit.

Otevřela jsem dveře do dětského pokoje, abychom mohly nahlédnout dovnitř. Byl stejně tmavý a špinavý jako zbytek bytu, jenom s tím rozdílem, že v něm bylo přece jen víc hraček než nezaplacených složenek. V posteli ležela malá holčička schoulená do klubíč-

ka. Mohlo jí být tak pět let, ne víc. Plavé vlasy měla rozprostřené na polštáři a na čele jí perlil pot. Židle vedle ní zůstala prázdná.

Tulačka si toho okamžitě všimla a rozlítila se: „Podvedlas mě!“ rozkřičela se, až jsem musela zvednout prst k ústům, aby tu chuděru malou neprobudila. Nakonec se ztišila, i když očividně nerada. „Říkalas, že zařídíš, aby tu byla, a ona tady není!“

„Nedokážu změnit to, že tady tenkrát nebyla,“ řekla jsem. „Ale to dítě tam blouzní v horečkách. Nepozná rozdíl. Tak běž. Čas je krátký. Užij ho co nejlépe.“

Nechápavě na mě zírala. Já ji jemně postrčila do místnosti. Otočila se, aby mi něco od plic řekla, když vtom to dítě na posteli zasténalo: „Mami?“

Tulačka ztuhla. Pomalu se obrátila a pak nejistě pronesla: „Ahoj... Anet.“

Holčička na ni zamžourala přes peřinu. Tvář se jí rázem rozjasnila. „Mami! Ty jsi doma!“

Zaškaredila se. Ač to nerada přiznávala, skutečně se podobala své matce. Stejně strhaná tvář, zarudlý nos a vodnaté oči. To vše teď ale hrálo v její prospěch. Obezřetně se posadila na židli u dívčina lože.

„Jsem. Vzala jsem si volno, abych mohla být s tebou.“

Malá Anet se s námahou zvedla a než stačila starší dívka zareagovat, vrhla se jí kolem krku. „Jsem tak ráda, že jsi tady.“

Tulaččiny ruce se kolem ní ovinuly. Nepotřebovala jsem jí vidět do tváře, abych věděla, že má v očích slzy. „To já taky, skřítě. To já taky.“

Zavřela jsem dveře, abych jim poskytla trochu soukromí. Dřív nebo později se tenhle snový svět zbortí a Anet přestane existovat. Zůstane po ní jen pes a spousta otázek bez odpovědí. Ale do té doby tahle chvíle patřila jenom jí. A já? Mě čekalo další setkání.

Koneckonců nebyla jediná, koho jsem musela té noci navštívit.

Jáchym Balaš

Sie hat das Kind kriegen müssen

Sie hat das Kind kriegen müssen.

Přešel jsem Palachovo náměstí a došoupal se do přilehlého parčíku. Ptáčci zpívali, bylo jaro, v pozadí se majestátně tyčil Pražský hrad. Pod ním, jako poslušný pejsek, leželo sídlo vlády.

Včerejšího večera jsem se krásně opil; nevím ani, kolik jsem měl piv, a už vůbec ne, kolik jsem jich zaplatil. Vrátil jsem se domů před půlnocí, ulehl, špatně spal a ráno se vzbudil s kyselými ústy a rozbombardovanou hlavou. Mozek mi natekl a narážel na stěny lebky. Když jsem poté nastupoval do tramvaje, pískaly dveře tak moc, že jsem si musel zacpat uši, a celou cestu jsem strávil tupým zíráním do prázdna ubíhajících domů. V centru jsem si koupil láhev pomerančového džusu a tři housky - citrusy prý pomáhají na kocovinu (na kocovinu má ale údajně pomáhat tolik věcí, až se divím, že ji stále lidé mají) - přešel ulici a ocitl se ve zmíněném parku mezi Vltavou a Rudolfinem.

Lidí tam byly mraky. Ten týden oficiálně skončila zima, což pro mě znamenalo jen výměnu kabátu a preventivní nákup papírových kapesníků, řada jiných to ale viděla jako příležitost opustit svoje temné komůrky a vydat se na světlo, do krás hlavního města, do pylu a prachu. Téměř všechny lavičky se prohýbaly pod širokými zadnicemi všemožných turistů, na jedné sedělo dokonce asi sedm studentů a kochali se při svačině výhledem na Hradčany.

Sie hat das Kind kriegen müssen.

Jako pes, když hledá nejvhodnější místo na spaní, jsem chodil sem a tam a sledoval, zdali se někde neobjeví kout, kde bych byl co nejdál od všech ostatních. Trochu jsem se styděl, a hlavně nechtěl, aby viděli, jakou lahodu jsem si pořídil ke snídani, obědu, svačině a pravděpodobně i večeři.

Sie hat das Kind kriegen müssen.

Prošel jsem kolem skupiny německých turistek. Jedna, bruneta, poslouchala druhou, blondýnu, která široce a neskutečně rychle gestikulovala. *Sie hat das Kind kriegen müssen*. *Musela dostat to dítě.* Procoural jsem se kolem nich a zahlédl je vlastně jen koutkem

oka. Díval jsem se na konec zástupu laviček, kde stála plastika podle obrazu Salvatora Dalího, a shledal, že si budu muset sednout k cizím lidem blíže, než se mi původně chtělo. Ona věta mi utkvěla v paměti. Zopakoval jsem si ji šeptem. Po dosednutí mezi mokrá místa na tisíckrát přemalovaném kusu dřeva, jsem sáhl do papírového pytlíku, za jeho šustění vyndal housku, rozbalil šunku, položil ji na kousek pečiva, celé to vložil do úst a střízlivěl. Kolem proletěl holub.

Ta věta se mně honila hlavou, pohrávala si v ní a duněla jako ozvěna. *Jak jako musela to dítě dostat?* A znamená to vůbec to, co si myslím? Jak člověk dostane, obdrží dítě, je obdarován dítětem? A kdy se to musí stát? Mohlo by to znamenat otěhotnět („dostat dítě“)? Potom však stále nemá ta věta většího smyslu. Kdy musí člověk otěhotnět? V jakém momentě přichází povinnost chodit po světě s outěžkem? A kdo ji (chudák slečnu, o které ta Němka mluvila) přinutil?

Představil jsem si dívku, slečnu, *Fräulein* - jak chcete - s kratšími černými vlasy, které si barví u kořínků na modro. Viděl jsem její poďobanou pleť a vytanulo mi na mysli, že by mohla být vlastně docela ošklivá a ač vypadá bouřlivě, je naivní a submisivní. Ale jméno! Jméno mě nenapadalo. Mohla by se jmenovat nějak pokrokově, jméno jako výraz toho, že jde s dobou; zároveň však odraz skutečnosti, že jde jen se současnou dobou, protože v žádné jiné by se její křestní neuchytilo. Přirozeně jsem hledal kratší slovo, vlastně ani nemusí být obvyklé, poněvadž čím nestandardnější, tím modernější. Absence standardu jako nový standard. Co třeba Jena? Ne, to už je město. Vlastně ani nevím, kde se nachází. Možná někde v Durynsku? Ale to bych si vymýšlel. A Hegel tam byl! Co Helga? Staromódní. Co Dura? Jako tvrdá; to by mohlo fungovat. Česky to ale znamená hloupá, protivná žena. Ona však není pitomá, ani zlá. Naše slečna, co musí dostat dítě, je jen naivní.

Potřebuji tam někam dostat písmeno S. Nejlépe před samohlásku, aby ho to německé děvče četlo jako Z. Mám vždy divný pocit, když to lidé dělají. Sulla? Ne, to byl diktátor. Co Senna? To zní lépe, stále však moc žensky. Chci to jméno posunout někam doprostřed, aby mohlo označovat cokoliv a kdykoliv, aby mohlo být zároveň posměškem a pochvalou, zároveň nadávkou i domáckou variantou jiného, obnošenějšího jména. Solli. Sodilla. Ano. Sodilla [zodyla].

Takže Sodilla bude třeba v posledním ročníku gymnázia - ne! -

obchodní akademie, je trochu rozumově nedospělá, čeká dítě. Kdo ji ale mohl přinutit? Otec. Proč Otec? Proč ne? Nutit svou dceru ke styku s cizími muži je dost přes čáru i pro tenhle text. Ledaže by to dítě měla s otcem - a to je zase zvrácené. Hlavně, už jsem o tom kdysi psal...

Sodilla tedy seděla v lavici s narůstajícím břichem, venku zuřila vlna veder a ona se potila. Slané kapky bloudily mezi náhorními plošinami beďarů a padaly jí za výstřih tlustého froté trička. Jiné doma na tak velký trup neměli. Maminka se o ni starala, poněvadž chápala, že Sodilla je sama čím dál pomalejší a nerozumí řadě věcí, jež jsou s jejím dočasným stavem spojeny. Nevyjadřovala však nikdy přílišné nadšení. Ke své dceři se chovala jen jako ke každému jinému člověku, nekřičela na ni, nepomlouvala ji, přesto Sodilla cítila matčinu odtažitost. Ta, ač by se ráda stala babičkou, si na to nicméně přišla moc mladá. Vzájemně si to mlčky vyčítaly.

Náhle Sodillu vyvolala učitelka a po zopakování otázky se na ni rozohnila:

„Drahá, máš dva měsíce do maturity. Je zapotřebí si srovnat priority. Trochu zaostáváš za ostatními, ale to není nic, co by bylo nad tvoje síly. Když se teď opřeš do učení, ještě to zvládneš. Vidím, co sis provedla, ale pochop, že moje práce je teď a tady - a na všechny musím mít stejné minimální nároky."

Co ji ale přinutilo otěhotnět? Musela to být strašná tragédie, něco, co ji bude strašit do konce života. Bála se toho jako války. *Das Kind kriegen.* Vést válku s dítětem - proti dítěti, ale s dítětem. Proč nešla na potrat? Mohla brát pilulky... Aha! Nemohla brát pilulky, protože byla buďto nemocná, nebo protože jí to někdo zakázal. Musela tedy otěhotnět. *Sie hat das Kind kriegen müssen*. Co když je její otec bigotní křesťan? Nebo nemá důvěru v prostředky moderní medicíny a dcera tím musí trpět? Narušení těhotenství chápe jako zásah tajemné vyšší moci - v jednom případě ji uctívá, v tom druhém jí opovrhuje. Původně jsem chtěl napsat, že se jí bojí: Boha se bojíme nicméně stejným strachem jako Iluminátů. Strach existuje všude ve stejné podobě, rozhodující je jen jeho kontext. Ale ne... otec nebude *pánbíčkář.* V konzervativnějších částech Německa totiž už mnohdy nevládne Bůh, nýbrž AfD.

Představil jsem si dál Sodillu, jak někde ve tmě vyčerpaně pláče. Konečná. Nenapadá mě však, kde by to mohlo být: možná u ní v koupelně. Je tam sama, nikdo si jí nevšímá. Mezi nohama scho-

vává drátěné ramínko - náhle ticho. Hrob, jen díra v zemi zasypaná hlínou, nad ní šedý vyhlazený kámen, zlatá písmena, v pozadí strom, mírný déšť, ostře zelená tráva. Zemina je čerstvá a vlhce temná. Přijdu blíž a vidím květinu v plastovém obalu. Vadne. Růže. Okvětní lístek zbledl a jeho okraje pojídá hnědá, jako by ho někdo namočil do kávy. Pláču.

Chci najít Sodilliny rodiče, ale nikde je nevidím. Ani u nich v obýváku, kam na omšelý tmavý gauč proniká přes bílé závěsy chladný předdešťový podvečer. Na ulici chodí mraky lidí, ale chodník je tak dlouhý a rovný, že nepoznám, jestli se ti vzdálení skutečně pohybují nebo jenom přešlapují na místě. Město. Mezi šikmými střechami domů se schovávají paneláky. Je léto, ale počasí se nevyvedlo. Bude bouřka.

A hele, tady je! Sodillin otec. Má obtloustlou tvář, která je zpocená a rudá (tohle zdědila Sodilla po něm). Jde v montérkách a nese černou brašnu, jakou mívají instalatéři. Pláče taky. Není to hysterický výbuch, spíš mu jen cuká spodní ret a oči má rozšmudlané pláčem - jsou zatlačené do obličeje, ale stejně poznám, že má modré.

Teď maminka: je v kuchyni. Vaří. Spíš jen naprázdno otáčí vařečkou v pánvi. Nevím proč, ale vidím za ní žlutou oprýskanou stěnu. Kouká se do země, náhle se však odvrátí k oknu, vyprskne slzy, přestane míchat, ztuhne a se zavřenýma očima těžce a nepravidelně --- dýchá, aniž by se dokázala pohnout, stojí tam a neví, neví, neví, proč se to vše ---------- chno stalo, jak k tomu mohlo dojít, proboha, chudák Sodilla, jak to, že nám nic neřekla a pak se rozbrečí. Padne na zem, schoulí se do klubíčka a bulí a vyje.

Když přijde otec z práce, pomůže jí.

Dovedu si představit jeho hrůzu, když procházel kolem pokoje své dcery. Nakoukl tam jednou, krátce poté, co Sodilla umřela, pak zavřel dveře a od té doby se vždy při jejich míjení raději koukal jinam. Až dnes: zůstal stát, postavil se k nim čelem a pozoroval svou levou ruku, jak pomalu stoupá ke klice. Všiml si všech vrásek, každého záhybu, oděrky, mozolu. A svých nehezky upravených nehtů.

Nevím, jestli vstoupil a ani, co tam dělal.

Dojedl jsem housku a napil se pomerančového džusu.

Ty dveře by mohly být metafora, ale netuším pro co. S podobnými příměry je to při psaní složité. Nelze se jimi ohánět na každém

kroku, aby autor demonstroval svou intelektuální převahu; je však ještě o trochu zbytečnější si je nechávat úplně pro sebe. Při analýze beletristického textu hledáme „totemy“, kterých se dotýká na více místech, které jím prostupují a tyčí se z něj jako sloupy antického chrámu. Jednoduše pak možno nabýt dojmu, že materiál prózy má být ideálně tak zhuštěný, až se v něm objevuje jen taxativní výčet variovaných motivů. Kniha se však takhle napsat nedá - zkoušel jsem to - není to fuga, aby musela být tematicky úplně vyhraněná, naopak: textem mají autorovy myšlenky prosvětlovat přirozeně jako leitmotivy ve Wagnerových...

Kdy jste se naposled s někým *objali* a opravdu si to užili? Já už si ani nevzpomínám. Skutečně. Je to tak dávno, že snad nejsem schopen říci, zda se to vůbec kdy stalo... nechat se zmáčknout a klimakticky se do druhého pověsit, vydechnout a držet a držet a držet. Nehladit, nelíbat, nemyslet, jen mít rád a mít se rád. Milovat dotekem. Mačkat. A nepustit.

Sodillu asi taky moc neobjímali. Doma určitě ne. Možná proto přikývla? Byla frustrovaná? Těžko soudit. Stalo se to a mimo prášky a operace se s tím nedalo nic dělat. Jak to ale řekla rodičům? Čí je to vlastně dítě? Není to jedno? Zemřelo spolu s ní stejně jako dítě v ní.

Jak se asi má ten, co se s ní vyspal? Možná se ani nedozvěděl, že by býval otcem. Co oči nevidí... Možností je celá řada: mohl se jmenovat Jonas a studovat na nějaké důstojné univerzitě. Setkal se s ní na party a začal ji hladit, pak ji popadl zezadu, propletl si prsty na jejím břiše a dal jí pusu na krk. Nemohla odolat. Slušelo mu to, tak metr osmdesát pět, blonďaté vlasy, oholená tvář. Sedí mi k němu bílá džínová bunda. Padlý anděl.

Pak se rovněž mohlo stát, že to byla náhoda. Mladý, vychrtlý, nezkušený student. Říkejme mu Filip (*Philipp*). Pochyboval o své sexualitě, která se vznášela ve vzduchoprázdnu, neměla reálné důsledky. Nebyl si jí jist. Občas toužil po mužích, občas po ženách, ale pořád si představoval, že dokud to přímo nezkusil, nemůže to vědět určitě. Proto se jednoho večera opil s tím, že svoje přichýlení podrobí testu. Jeho pasivita v těchhle věcech by však znamenala, že Sodilla musela vyvinout větší činnost. Otázkou tedy je: jakou chci Sodillu? Nevýrazné stydlivé a ošklivé káčátko, které se jednou příšerně spletlo, nebo uvolněnou a živelnou *femme fatale*, v jejíchž milionech se topí i večer, kdy otěhotněla? To druhé mi k ní nesedí.

Z čisté zvědavosti se musím zeptat, co se stalo, když to řekla rodičům. Nevidím však tu scénu. Není tam, neexistuje. Ten hovor nikdy neproběhl. A musím se proto ptát, co kdyby ano? Co kdyby se byla obrátila na své rodiče a ke všemu se přiznala. Dopadlo by to jinak? *Sie hat das Kind kriegen müssen.* Neměla na výběr; osud jí položil nůž na krk a předtím, než vykrvácela sama v koupelně, tiše zašeptal: „Ty, nebo já? Tvá budoucnost, nebo tvé dítě? Perspektiva, nebo odpovědnost? Násilí, nebo násilí?“ A ona zamumlala: „Násilí.“

Co kdyby ale šel potrat podle plánu? Vrátila by se ke svým rodičům v omšelém obýváku s tmavým gaučem a bílými záclonami, oni by se na ni zle podívali, protože „cos tam dělala tak dlouho?“

„Telefonovala jsem s kamarádkou...“

Matka by si sundala brýle a odvrátila by se od zlaté lampičky.

„Sama víš, že nám nevadí, abyste se scházeli ve městě. Můžeš chodit ven, to jsme ti nezakázali,“ řekla by. „Máme o tebe strach. Víš, co je venku za lidi.“ Nemyslela by tím asi migranty, ale dost dobře by mohla.

„Promiň,“ špitla by Sodilla, „je mi špatně. Musím si jít lehnout.“

„To poslední dobou nějak často,“ procedil by otec z kouta od novin.

Sodilla by pak odešla do svého pokoje, před jehož dveřmi tak váhavě stál před chvílí její otec. Tam by se probrečela ke spánku.

Její život by se pak vyvíjel jinak. Kdyby zabránila těhotenství dřív, než usedla na jaře do školních lavic, možná by maturitu zvládla, pak šla pracovat, nebo na vysokou školu, chodila by do kina, možná s lepším chlapcem, milejším, který by měl pochopení pro její stydlivost, který by ji měl rád, jehož dítě by nenabylo života násilím, násilím, jímž mu byl život zase odňat, násilím, ne-láskou, nedobrem, ne-krásou, kterými byl Sodillin život protknut; byla by zase svá a veselejší, smála by se víc a někdo by ji, chudinku, láskyplně objal, aby se nemusela spouštět s prvním, který o ni projeví zájem, jejichž láska by nezničila celý její život jen kvůli jednomu hloupému ano, ano, ano, ANO, radosti ze života, radosti pro život, radosti skrz něj, radosti kvůli němu, říkala by Sodilla, až by jí tekly slzy, pila by víno, dloubala by slanou tyčinkou do humusu, jedla olivy, otírala by si pěnu od piva z horního rtu, stála by na zápraží a kochala by se sluncem, i když zrovna nezapadá, a celý ten dojem by v ní budil dunivé uvolnění, prolil by ji teplým čajem a zároveň pokropil živou

vodou, jak nádherné by to bylo, kdyby jen mohla zírat a cítit, kdyby se mohla přihlásil o slovo, nebo dobrovolně mlčet…

Ale vykrvácela tehdy sama v koupelně.

Její stopy smyl první déšť. Přátelé, pokud je měla (nevím), na ni zapomněli. Rodiče, pokud se o nich dá mluvit jako o součásti jejího života (vlastně ano, dá - nebýt jejich nedůvěry v medikaci, ještě by tu byla), se vzmohli a šli dál. Jen je to utvrdilo v jejich názoru. Možná si ani nepřipustili, že svým tlakem na ni udělali chybu. Chudák Sodilla, nechala si tak zamotat hlavu.

Sie hat das Kind kriegen müssen.

Proč vůbec ten určitý člen? To dítě. *Das Kind*. Proč tak jistě? Jakékoli dítě by jí přece způsobilo totéž. Mohlo za to? Vybíráme si? Nelze si přece vybrat dřív, než si člověk může vybírat.

Musela otěhotnět.

Anebo jsem se možná přeslechl.

Pomalu jsem dopil džus, celý karton do mě v průběhu posledních desítek minut zahučel. Vstal jsem, rozhlédl se kolem a slyšel zpívat ptáky. Rád se na ně koukám z nábřeží. Krouží tam a člověk si představí tu hloubku světa, jakou vidí jen oni, letadla a Pán Bůh.

Odcoural jsem se na fakultu. Kocovina z části vymizela.

Myslel jsem při tom na Sodillu.

Eliška Nováková

Matylda

Matylda nikdy na Boha nevěřila. Ani na Ježíška. Chvilku věřila na Santu, ale jenom proto, že si moc přála rozevláté bílé šaty. Bála se, aby Ježíšek náhodou neměl špatný vkus, když je nahatý.

Nevěřila v Boha proto, že nechápala, proč by si měl klást tolik podmínek, aby mohl mít člověka rád. Když zjistila, kolik je na světě dalších bohů a kolik zákonů musí lidé dodržovat, aby se dostali do nebe, nechápala ještě víc.

Jak si třeba člověk vybere toho správného? Jak pozná, co je vlastně správné? Proč se musí řídit knížkami se spoustou pravidel a nařízení, aby se dostal do nebe? Matylda si pokaždé vzpomněla na svoje rodiče. Ti na žádné bohy nevěří, a přece nezná nikoho laskavějšího a hodnějšího. A žádné návody k tomu nepotřebují.

Matylda byla přesvědčena, že „ten správný“ Bůh (kdyby existoval) by musel milovat úplně každého, včetně jeho nebo jejích chyb. Protože on přeci taky dělá chyby. Zachráněné životy jsou „boží zázrak“. Nehody a sebevraždy jsou „nešťastná náhoda“. Nikdo neřekne matce, které umřelo dítě, že si to tak Bůh přál.

Bůh je prý bezchybný, dokonalý, vševědoucí. Proč by lidé páchali sebevraždy, když on má vše pod kontrolou? Proč by se rodili homosexuálové, když to neschvaluje hned několik různých bohů? Proč se rodí nevinné děti postižené na těle i na duchu? Co dělal bůh, když tisíce lidí umíraly jeho jménem v křížových výpravách? Kam se díval 11. září? A kde byl, když tři nepříliš bystří, ale o to urostlejší burani z vedlejší třídy přimáčkli v chodbičce za šatnami Matyldina bratra k ústřednímu topení a vyčůrali se mu do tašky na sbírku Tintinů?

To je Matyldě dodnes záhadou. Asi byli všichni, jak se říká, „v nesprávný čas na nesprávném místě“. Třeba Bůh zrovna vyháněl ovečky. Nebo přepočítával andílky.

--

Matyldě se chtělo už potřicáté za poslední dva dny brečet, tak si raději na obličej nanesla černou detoxikační masku, aby se přinutila zastavit slzy. Začala si masážním válečkem přejíždět krouživými pohyby po tvářích a po čele. Byl to její každovečerní rituál, jehož

součástí se postupně stal i její bratr, který za ní do společné koupelny vždy ve stejný čas přicházel.

„Ahoj čertice, snad jsem nespáchal nějaký hřích, to mě snad chceš vzít do pekla?“

„Ne.“

„Víš, připomínáš mi jeden takový příběh - muže v železné masce, Leonardo di Caprio hrál dvojníka Ludvíka XIV., jeho dvojče, jeho bratra Filipa, on ho uzavřel na moři, když se stal králem, vsadil ho do železné masky, aby nebylo poznat, že jsou dvojčata. Připomněla jsi mi svou maskou tu železnou masku.“

„To je zajímavý.“

„Když někoho nenávidím a když mě někdo štve, tak se mi zdají sny o tom, jak je zavírám do železné masky.“

Dobře jim tak, pomyslela si Matylda.

--

Matylda si často říkala, jaké by to asi bylo mít normálního sourozence. U oběda, když její otec podotkl, jaké je štěstí, že jeden z nich je autista, protože „dva protivný puberťáky“ by už opravdu nesnesl, se Matylda bránila tím, že jí by neautistický sourozenec naprosto vyhovoval, jelikož by si pak alespoň mohli navzájem stěžovat na svého nenormálně otravného otce. Kdyby její sourozenec autista nebyl, nemusela by se cítit provinile za to, že s ním neabsolvuje každovečerní rodinnou terapii a že na něj občas ječí.

Pravdou bylo, že se tím strašně trápila. Štěpán byl její dvojče. Nedokázala pochopit, proč je ona normální a on ne. Taky přemýšlela nad tím, co rozhodlo, kdo z nich dvou bude ten postižený. Co kdyby se ona narodila postižená? A co kdyby ani jeden? Byli by neoddělitelní? Četli by si myšlenky? Kdyby si jeden třeba zlomil ruku, cítil by bolest i ten druhý?

Matylda byla na Štěpána často zlá. Nedělala to naschvál - proto, že její bratr byl autista a ona chtěla taky trochu rodičovské pozornosti, jak někdy píší *v příručkách pro sourozence dětí s poruchami autistického spektra.* Štěpán ji prostě štval úplně stejně jako by každý bratr - i úplně normální - štval svou sestru. Jeho pocity s ním večer co večer odmítala probírat ne proto, že by ho neměla ráda nebo ji snad nezajímalo, co se odehrává v jeho životě, ale proto, že si pak až moc dobře uvědomovala, jak to mají její rodiče těžké a jak se její bratr trápí. Nechtěla to mít těžké a nechtěla se trápit. Aspoň ne víc, než bylo nezbytné.

--

Nikdy nezapomene na rozhovor, který s ním vedla hned poté, co jí a rodičům vysvětlil, jak se jeho Tintinové ocitli v kaluži moči. Bylo to den předtím, než se rozhodl zavřít všechny do železné masky.

„Všechno mi už přestává jít, že už ani nedokážu něco vysvětlit a prostě jako kdyby se o to nikdo nezajímal a ani já nechápal, proč jsou lidé zlí, já si představuji jen, já si dokážu představit jen lidi, kteří jsou hodní a milí, protože i já sám jsem hodný a milý."

„Ty jsi. Ty jsi moc hodný a moc milý, Štěpáne."

„Ale já se opravdu jen někdy rozčílím, jen když opravdu to na mě někdy přijde, víš?"

„Ano, vím."

„My čteme z výrazů a z jejich vlastně znění, zvuků jejich tónů, jak se chovají a v jaké vlastně situaci oni jsou."

„Lidi?"

„Ano, ostatní lidé. Já teďka aspoň třeba potřebuji kamaráda nebo nějakého parťáka, partnera, ale zatím nevím, jestli by se k tomu došlo a toužím prostě po nějakém dobrodružství, jako je v Rychlých šípech, víš. Jsem tady zavřený, hniju tady neustále."

„To jsi řekl moc hezky."

„Občas také přemýšlím nad sebevraždou."

„Nad sebevraždou?"

„A prostě mě už to přestává bavit, jak neustále tady musím být zavřený, nosit, být pod rouškou. Být pod rouškou a mně už vlastně ani na tom vůbec nezáleží. Jak jsme si spolu četli v tom článku „My autisté tě povedeme dál", a já ti řeknu, Matyldo, už na tom vlastně vůbec nezáleží, vlastně záleží na tom, abych se alespoň, aby se alespoň člověk cítil šťastný, a já už jsem se i s touhle dobou možná srovnal."

„To je dobře."

Přehrávala si poslední sourozenecký dialog, dívala se na sebe do zrcadla a po tváři ji tekly slzy. Matylda už neměla sílu na existenciální debaty, a tak Štěpán oznámil matce, že „Matyldu stejně nezajímají mé problémy a vůbec mě neposlouchá, dělá si pořád jen věci na tom svém blbém mobilu."

Matylda odložila růženínový váleček na okraj umyvadla. Povzdechla si. Přemýšlela, jak to udělat, aby už nikdy nemusela do školy, kde se učitelé každý den usmívají na gorily, které předtím značkovaly své teritorium v chodbičce u šatny. Aspoň, že je zítra pátek.

--

Předchozí víkend se rodiče s Matyldou domlouvali na výletu. „Štěpánovi to udělá dobře," povídá otec. „Matylda bude chvíli předstírat, že není jeho sestra, ale kamarádka, a on se z toho dostane." „Musíme to začít řešit," rezolutně odpovídá matka, „přece to nemůžeme nechat jen tak, už je to letos potřetí."

Matylda tehdy jenom tiše poslouchala. Oznámení ničemu nepomůže, nikdo s tím nic neudělá. Nebyli to jen studenti, kteří ke Štěpánovi nechovali ani špetku respektu, byli to i učitelé.

Na začátku druhého pololetí se v divadle konala naučná cestopisná přednáška o Maroku. A protože Matylda a Štěpán chodili do devítky, i když každý do jiné třídy, museli se jí povinně zúčastnit. Matylda divadlo miluje, ten šum před představením, vzrušení, když pomalu zhasnou světla a pak se zvedne opona... Štěpán se tmy děsí a divadlo ho nezajímá, takže šel místo přednášky do osmičky na dějepis. Matylda seděla ve druhé řadě a monotónní hlas cestovatelky ji trochu uspával; představovala si, že je Štěpán normální, sedí vedle ní, spolu se svými kamarády, občas se na sebe podívají a usmějí se. Po přednášce si vyprávějí o tom, jaká to byla otrava a jak milují divadlo. Skáčou si do řeči, jeden za druhého doříkávají věty a někdo říká „Je vidět, že jste dvojčata".

Na všechno tohle Matylda myslela, když zaslechla tichý rozhovor skupinky učitelek sedících za ní, v poslední řadě.

„Je naprosto nemožnej, u tabule stojí jak pařez, čumí do země a nedokáže se normálně projevit," stěžovala si fyzikářka.

„A kdybyste slyšeli tu výslovnost, to se nedá poslouchat, já ani nevím, za co ho mám hodnotit," přidala se učitelka angličtiny.

„Prý speciální hodnocení... Jednou je na normální škole, tak ho budu hodnotit stejně jako ostatní, v životě taky nebude dostávat žádný úlevy," souhlasil chemikář.

„Takový děcka patří do zvláštní školy, ne k nám," ozve se znovu angličtinářka.

„Ježíši, a taky vám brečí na hodinách?" směje se další kantor.

„Ten kluk by měl jít do ústavu, tam by s ním třeba něco udělali," prohlásí učitelka angličtiny.

„Ještěže alespoň jedno z těch dvou dětí se jim povedlo," zakončí debatu moje třídní.

--

Matylda vzpomínala na pocit úzkosti, který ji před týdnem přepadl a jak zoufale se ho chtěla zbavit: „Pojedeme do Průhonic, tam to má rád," rozhodla nakonec. Jelo se.

Myslela na to, kolikrát musel Štěpán mamince přeříkat třídy minerálů, protože se bál, že ztrácí paměť a přichází o své schopnosti. Zrovna, když procházeli kolem postaršího páru sedícího na lavičce, už byl u fosfátů.

„Podívej se na ně, Petře, takhle si jednou budeme sedět sami dva, až děti konečně vypadnou z domu," usmívala se maminka.

„To bysme nejdřív museli vydělat peníze na doživotní péči o Štěpána. Matyldo, ty se o něj postaráš, viď?" smál se tatínek.

„Ani náhodou, já odletím na druhý konec světa, daleko od vás všech!" odpovídá a snaží se, aby to znělo vesele.

„No, tak holt budeme do smrti poslouchat o sulfidech, maminko," zasmál se tatínek.

„Vy si ze mě děláte legraci, že?" ptá trochu podezíravě Štěpán.

--

Matylda často myslela na to, že Štěpán nikdy nebude mít vlastní rodinu. Její děti nepojedou o prázdninách za strejdou Štěpánem a nebudou si hrát s jeho dětmi - Esterkou, kdyby to byla holčička, a Otou, kdyby to byl kluk. A Štěpán jim nebude vyprávět o krásách minerálů a jejich tajemstvích. Nebude je vozit na výlety za krásnými kamínky ve své Škodovce. Ne proto, že lidé s poruchou autistického spektra u nás nesmějí řídit, ale proto, že nebude mít koho vozit, ani kam jet.

Naštěstí ale bude mít vždycky Matyldu a rodiče, kteří ho občas vyvezou. Třeba do Průhonic.

--

Setřela si černou masku a hodila ji do koše.

Minulou sobotu bylo opravdu nádherně. V průhonickém parku se Štěpán pohyboval tím svým neobratným klátivým indiánským během a při tom vysvětloval tatínkovi, k čemu slouží. Jeho dlouhé husté vlasy mu padaly do obličeje. Matylda měla úplně stejné husté vlasy. Aspoň v jedné věci byli opravdu jako dvojčata.

Usmála se.

Bůh si potrpí na efektní detaily. Když včera ráno Matylda celá naštvaná vrazila do Štěpánova pokoje, nejprve ji oslepil odraz ostrého slunečního svitu v dokořán otevřeném okně. Štěpán to měl

rád. Byl to jeho oblíbený rituál. Vždy si otevřel okna, posadil se do křesla a četl Tintina. Dnes ale neměl co číst, jeho komiksy ležela na dně popelnice. A víme, že autisté nemají rádi náhlé změny.

V pokoji bylo chladno a pod oknem stála židle. Štěpán v pokoji nebyl. Matylda cítila malinkou chvilku cosi jako zmatek; pak se zvenku odněkud z nekonečné hloubky ozvalo zaječení a ve stejné chvíli se za střechou protějšího domu vyloupl srpek slunce a pokoj zalila rudá záře.

Na to, co následovalo potom, se jí nechtělo vzpomínat. Celý den dnes chodila do bratrova pokoje, aby uhladila Štěpánem pečlivě ustlanou postel a ujistila se, že jsou všechny knížky a sešity na stole zarovnané do pravého úhlu, přesně tak, jak je naposledy uklidil a srovnal. *Autisté nemají rádi nepořádek*, dozvěděla se kdysi z jednoho televizního dokumentu.

--

Studenou vodou z umyvadla si několikrát opláchla obličej. *Aspoň, že neskočil pod vlak,* říkala si. *Ještě by mu na Novinkách nadávali naštvaní cestující.*

Matylda uvnitř cítila prázdnotu. Co je z ní teď? Nikdy už nebude jedináček, ale co se stane s dvojčetem, když mu ten druhý umře? Podívala se na sebe do zrcadla a na okamžik měla pocit, že její tvář zčernala a z očí jí vyšlehly pekelné plameny.

--

Celé dětství Matyldu děsily představy, že jí Štěpán jednou zůstane na krku. Že kvůli tomu nebude nikdy sama sebou, volná, úplná, hotová, celá. Že ji bude vždycky tížit jako mlýnský kámen. Přání nevláčet se se svým dvojčetem jako s obrovským závažím se jí právě vyplnilo. Volná se ale necítila. Ani sama sebou. Jako by z ní zbyla jen půlka. Napůl vylitá sklenice. Napůl svobodná. Začala se bát, že už jí bude navždy chybět něco důležitého.

--

Matylda nikdy na Boha nevěřila. Třeba teď nějaký Bůh bude mít tu čest.

Obsah:

Poezie

Anna Filová	8
Štěpán Hroneš	12
Michaela Škubalová	16
Anežka Vrbová	19
Lukáš Matouš	21
Veronika Škubalová	24
Karolína Konečná	27
Jakub Tesárek	29

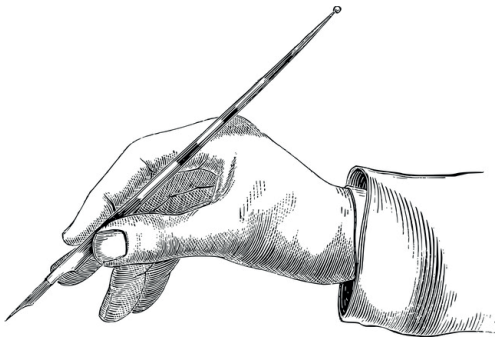

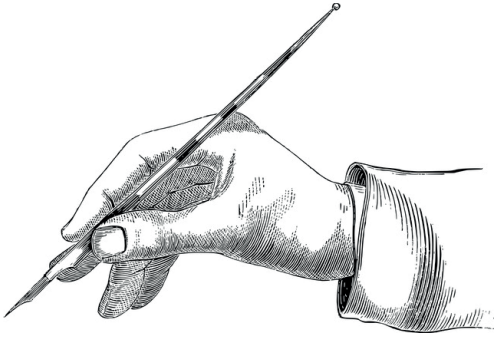

Próza

Alžběta Nováková	33
Matyáš Souček	37
Kateřina Balášová	40
David Seltenreich	43
Anežka Vrbová	50
Eliška Hájková	56
Martina Vítová	61
Jáchym Balaš	65
Eliška Nováková	72

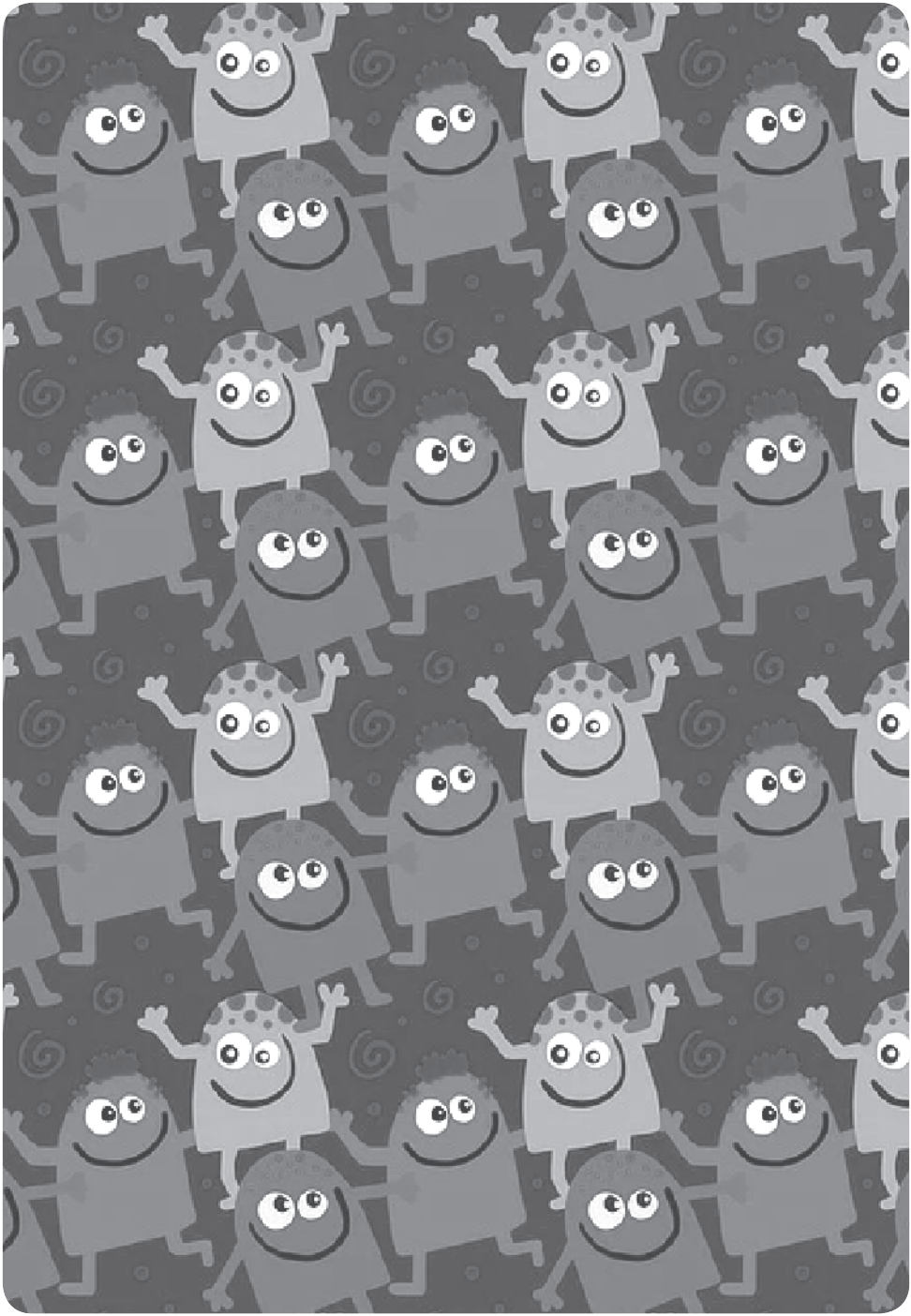

V edici „Příbram Hanuše Jelínka“ dosud vyšlo:

Hra na strach /1997/
Vánoce na blátě /1998/
Okamžiky /1999/
Vichřice na sídlišti /2000/
Viktoriánská rodinka /2001/
Zpěv pro hvězdy /2002/
Krokodýl v předsíni /2003/
Podzimní námořník /2004/
Pes se zavřenýma očima /2005/
Jezero uprostřed času /2006/
Můry v bodláčí /2007/
Bublišení /2008/
Oblékla se do moře /2009/
Tančila requiem /2010/
Na vedlejší koleji /2011/
My generation, baby /2012/
Cesta tam a zase zpátky /2013/
Tiché tóny /2014/
Nebevodi /2015/
Bláznivý zloděj nohou /2016/
Barvy jednoho života /2017/
Ze zakázanýho ovoce je nejlepší marmeláda /2018/
Náležitý odpočinek času /2019/
Nic, jen voda /2020/
V zajetí vlastního mozku /2021/
Tragédie při kvílení jazzu /2022/
Tak jsem tady... /2023/
Když činčila tančí, děsně přitom jančí... /2024/

Příbramský rodák, básník, překladatel a diplomat Hanuš Jelínek spatřil světlo světa 3. září 1878 v budově dnešního hostince Sebastopol. Jelínek navštěvoval zdejší obecnou školu a reálné gymnázium, kde měl mj. za spolužáky Karla Tomana, Arne Dvořáka, Karla Sezimu či Lothara Suchého.

V roce 1896 složil maturitu a byl zapsán na studia na filozofickou fakultu v Praze, kde studoval němčinu, češtinu a francouzštinu. V zimních semestrech studoval jako stipendista na Sorbonně a Collége de France v Paříži. Tam se podrobně seznámil s francouzskou literaturou a hlavně poezií.

Po první světové válce se jako člen zahraniční komise Národního výboru zúčastnil v Paříži mírových jednání. Byl pověřen řízením ČTK ve Francii a díky svým zahraničním stykům pracoval i jako úředník ministerstva zahraničí.

Jeho manželkou byla dcera Aloise Jiráska, Božena, významná česká malířka. Do důchodu odešel v roce 1932 a věnoval se především své literární a překladatelské práci. V posledních letech života téměř oslepl a své memoáry „Zahučaly lesy" musel diktovat.

Zemřel 27. dubna 1944 v Praze a byl pohřben na Vyšehradském hřbitově. Na Zdaboři máme ulici Hanuše Jelínka a na jeho rodném domě na Sevastopolském náměstí pamětní desku.

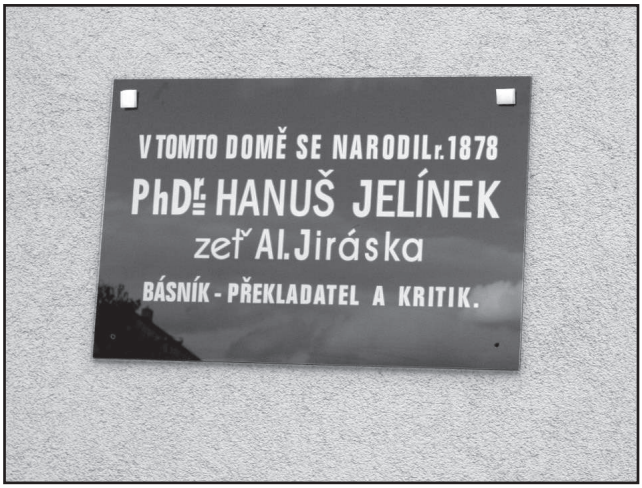

Knihovna Jana Drdy Příbram

Když činčila tančí, děsně přitom jančí...

Almanach 28. ročníku literární soutěže
„Příbram Hanuše Jelínka“
Vydala: Knihovna Jana Drdy
(nám. TGM 156, Příbram I)
Tel.: + 420 318 626 486; www.kjd.pb.cz
Tisk: Mgr. Ivan Fojt.
Vydání první.
© Knihovna Jana Drdy, 2024
ISBN 978-80-86937-59-5